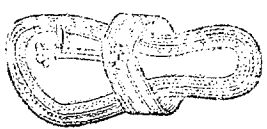

అమృతము

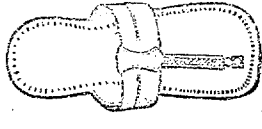
308752

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 నం. జూన్ 5 వ తేది సోమవారము } NO 55
సంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర శ్శృ ఘ మా స శు ధ ప ం చ మి గె. } నంచిక గె

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

సం	కొడుకొడు	పగముకొడు	తెలి కొంగరము	సామాన్యమైన ఉడడు	ధర	జరి
5004	కొడుకొడు	పగముకొడు	తెలి కొంగరము	సామాన్యమైన ఉడడు	1-15-0	"
5005	"	నిండుకొడు	"	"	2-4-0	"
5018	'కొడుకొడు'	పగముకొడు	విశాలమగు చుండుకొడు	సామాన్యమైన ఉడడు	2-12-0	"
5014	"	అంతాకొడు	"	"	2-14-0	"
5020	కొడుకొడు	పగముకొడు	తెలి కొంగరము	"	1-12-0	"
5021	"	నిండుకొడు	"	"	1-15-0	"
5035	కొడుకొడు	పగముకొడు	తెలి కొంగరము	"	1-15-0	"
5036	"	నిండుకొడు	"	"	2-4-0	"
5055	కొడుకొడు	పగముకొడు	తెలి కొంగరము	"	1-15-0	"
5056	"	నిండుకొడు	"	"	2-4-0	"

ప్రతిఅర్థం వెంటనే సామాన్య పంపకం చేయవలెను.

ఒకడబడు జరిగా కొనువారికి నూటికి పదివందల కమిషన్ చెల్లుదు.

కోం లెడర్ కంపెనీ, పల్లావరం, మద్రాసు.

చిల్లర బేరమాలు మా చిల్లర యేజిటర్లకు మెసర్స్ మేసర్స్, స్మిత్ అండ్ కో, హంటింగ్, మద్రాసుకు వ్రాసుకోవలెను.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది

వెల 0.4-0

[హాస్టల్ ప్రశ్నోత్తరము]

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నా గ పు ర వస్తుప్రదర్శన కాలయం

గొప్ప గొప్ప వారిచే వేసిన పేలు

ది య్య బ డీ న ప త క ము.

యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము
అమృతకల్పమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
ప్రతియింటి నుండ వలెనది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్నిచోట్ల విక్రయించబడుచున్నది.
సకలుమందులవలన మోసముగలుగుదు
పంచవాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము
అంజనకల సంతమునగల
నకలుమందుగాదు.
తలకొప్పలు, వాయువునొప్పలు, చర్మ
పుంపులు, కీళ్ళబొట్లు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, పుంపు, దగ్గు
వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.
చక్కని ఉబ్బితో సహా
సీసానికి ఆకాలు.

వాడని వారుండగు.

అమృతాంజనము డి.పా. ట్రి

నం. ప్రేరికోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి. శా. 2. తంబుశెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

గుంటూరు ప్రతి, నాక, కాగితముల యంత్రాలయము.

కంపెనీయందలి లోపములు.

భాగస్వాములకు నష్టము కలుగుచుండుట.

గుంటూరులోని ప్రతివార కాగితముల యంత్రాలయపు భాగస్వాములకు బలీతేల్చి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యముగా రిట్లు తెలిపింది మోపేర వ్రాయుచున్నాడు:-

కాకినాడ కాపురము రావుబహదూర్ వైదా వేంకటచలపతిగారు మున్నగు ప్రముఖులు, గుంటూరు కాపురము లింగవల్లు రామచంద్రరావు గారు మున్నగువారు యోచనచేసి జిజ్ఞాసువలయునటులు జేకాభివృద్ధికి నత్యంతసమగ్రు కాగితము, గోతము, వస్త్రములు మొదలగు వస్తువులను తయారుచేయుటగారు గుంటూరు పట్టణము పంపు 1904 సంవత్సరము సెప్టెంబరులో యంత్రసామగ్రిని భవనస్థాపనములను మూలభవనమును రు 600000 లు కావలసి యుండెను అంచనావేసి ద్రవ్యసామగ్రియు నిమిత్తము భాగమునకు రు 100-0-0 ల వంతున 6000 భాగములు వేర్పాటుచేసి యంత్రనిర్మాణ ప్రకటనలను ప్రకటించుటగాక ఏంట్లకొందరి యూహారబంపి భాగములకు సంవత్సరము నకు 80 వరకు లాభమునచ్చునట్లు తెలుపుచు ప్రకటించుటచే తమయిచ్చనివూనినవారు ప్రసిద్ధపురుషులగుటవలన ఏదెట్లు తమసమర్థత కొలది ప్రజలకునచ్చుకాదుగాక జేసిందువలనను కీర్తికాలములోనే 2600 భాగములను ప్రజల కొనుక్కొనిరి 260000 లభాగములను ప్రజలకొనుక్కొందునను మృత్యుమేర్పడినవారితక్కిన భాగములను ప్రకటించినవారు. భాగస్వాములందఱుండి కొంతసామగ్రిని వసూలుచేసిరి. కానియంతకాలము నిరీక్షించినను భవన నిర్మాణమునకుగాని యంత్రసామగ్రి తెప్పించుటగాని పూర్వంబునలేదు. ఏకాదశవేలలోనున్నవేలము వచ్చినందున కొందరు భాగస్వాములగుమాము గలిగి తమతమ భాగముల కివ్వవలసిన సామగ్రి తెల్లించక కాలయాపక చేసుకొనిరిగాని సామగ్రి తెల్లించినవారిలో కొందరు మత్రము తమతమవంతు కంపెనీవానికి తొందర కలుగజేయుటవలననే మరియే కారణమునో భవన నిర్మాణమును మత్రము కొద్దిగ పూర్వంబున కొద్దిపాటియంత్రముల జేర్పాటుచేయ ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియవచ్చినందున ఆనెమల నేరవిధముల జేసినందున మొదటిది. నాలుగు నాలుగువిధముల చెప్పకనవారి. తావత్సర్యంతము భాగముల సామగ్రి తెల్లించవలసియండినవారు సందేహించి సామగ్రి చుట్టకు నిరాకరించిరి.

అంతట కంపెనీ కార్యదర్శులను లింగవల్లు రామచంద్రరావుగారు రావుబహదూర్ వైదా వేంకటచలపతిగారు మాజీటి నుబ్బారావుగారు భాగముల సామగ్రి తెల్లించవారి నీ దావాలుతెచ్చి దీక్షింపించి ఖర్చులను వడ్డీతోనే కొంత భవనము వసూలు చేసిరి. కాని గుంటూరు పట్టణములోని భాగములైనను కంపెనీ ఆదాయకముల విషయమై కార్యదర్శులెప్పుడును తెలియజేయక నిరాదరణచేయుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇతరభాగస్వాములైనను తగ్గితద్ద పుచ్చుకొనినట్లు కావచ్చును. నివియు వ్యాజ్యములలో కంపెనీవారు కొంతభవనము వసూలువరచి లోకాపవాదమునకు నోపకపోయినో మరియే కారణమువలననే యాదైకులములలో భవనస్థాపనచేసి యంత్రసామగ్రిని సెలకొల్పి 1914 సంవత్సరాంతమునకు పనిపూర్తిచేసిరి. 1915 సంవత్సరము ప్రారంభమున వారగోతములను వారవీటిలను తయారు చేయుటబోయి కార్యదర్శులను లింగవల్లు రామచంద్రరావు గారి కక్కరె తెలుపుచున్నట్లు వారసప్రయత్నముకొల్పాక్షున, మామునకు రు 750 లు చొప్పున నొకఇంజనీరును, అవసరముగా విశేషజేతనము లిచ్చి యేజంట్లను గుమాస్తాల జేర్పించి కంట్రిక్టర్లలో నొకకార్యదర్శి కుమారుని లోపాంతా కారిని భాగస్వామిగ నేర్పరచినట్లు యిటీవల తెలియవచ్చినది.

1915 సం. తొలగత ఆదాయకములకట్టిని ఆడిటుకులన తయారుచేయించి దైక్షర్ల రిపోర్టుతో కంపెనీవారు సంవత్సరము ఆదాయముంచి ఏప్రిల్ 4-6 తేదిని జరిగిన భాగస్వాముల సాధారణసభయందు సమర్పించిరి. 21-వ తేదిని జరిగిన సభకు భాగస్వాములు చాలమందివచ్చియుండలేదు. తిరిగి 28-వ తేదిని సభకు చాలమందివచ్చి కంపెనీలెక్కలను

తనిభీజేయగా చాలా లోపములు కనుపడినవి. ఆడిటు లోకపు తేల్చకపురిపోయిన తెలుపుచేసిరి. దానినిబట్టి మాడగా కంపెనీ నిబంధనల ననుసరించియుండవలసిన వాచ్యుగాని, చమురు, బొగ్గు మున్నగువానికి సంబంధించిన లెక్కలుగాని లోబావారి కను చిరాకుగాని సక్రమముగలేనట్లుతేలింది. కంపెనీలెక్కల యందు కూడిరానిలోపములున్నట్లు ఆడిటుకు రిపోర్టులందును వెల్లడియగుచున్నది. దీక్షింపామును వసూలుచేయుటగాను రాకపోకలకు రు 419-0-0లు ఖర్చుపడినట్లు. ముమారు రు 1400లు వసూలు పరచినట్లు కనుపించుచున్నది. భాగస్వాములు మోతుబురుజే కాని నాదావలకారు. ఇందువలన తగినచర్య జరిపియెడల దీక్షింపాము వసూలుకావచ్చును. రు 419 లు ప్రయోజనపు ఖర్చులకుపోసిరి. దీక్షింపావతు ముమారు రు 50000 లను వసూలు చేయలేదు. రు 18600-0-0 లు దావాలకొరకు ఆదాయక ఇచ్చిరి. ఏంట్లో వేసిరి కంపెనీవారు సమాధానము చెప్పటలేదు. సాధారణలో తనిభీనిమిత్తము లెక్కలను కనుపరచుటకు కార్యదర్శి నానావిధముల జేట్టి.

కాకినాడలో నున్న రావుబహదూర్ వైదా వేంకటచలపతిగారును, గుంటూరులోని లింగవల్లు రామచంద్రరావు గారును,బందరులో కాపురమున్న మాజీటినుబ్బారావు గారును, వారి జీవితకాలమువరకు కార్యదర్శులుగా నుండునట్లును వారి లో నెవరైన దైవికమువలన గతించినచో మిగిలినవారు కార్యతముగా కార్యదర్శులుగనుండునట్లును పరిపాటుగా సాగించుటకు గాను సాధారణ సభవారి యనుమతితో నిమిత్తములేక ఏక కాలమందు రు 120000లకు మించకుండ దైక్షర్లు అప్పులెచ్చుటకును వారాయధికారమును కార్యదర్శులకొచ్చుటకును 1915 సంవత్సరము సెప్టెంబరునందు నియములు తేర్పాటుచేసిరి.

1914 సంవత్సరం మొదలు మదరాసు బ్యాంకింగ్ కంపెనీకి గల పంబంధమును వదలకొని కార్యదర్శుల కివ్వము వచ్చినవారి పేరిమీద నూటికి రు 0-12-6 ల వంతున వడ్డీతో రు 127000 లు అప్పు తెచ్చిరట.

ఈ యంత్రాలయములో కంటే రెట్టింపు మూడురెట్లు మగ్గుములతో పంచేయుచున్న ఏలూరు చిట్టిరెడల మున్నగు యంత్రాలయములో సంజీర్ణము మూడు మొదలు ఆయిదు వందలవరకు జీతము లిచ్చి పనిపాటులు చేయించికొను చుండ ముప్పుది మగ్గుములతో పంచేయు నీ యంత్రాలయములో నింజ నీరుకు మిల్లుకు 750 లు చుట్టుచున్నది.

యంత్రాలయమునుండి అక్కినునకును అక్కినునుండి కార్యదర్శి స్వగృహమునకును తెలిపాకనే తేర్పాటుచేసిరి. కార్యదర్శి రాకపోకలకు రెండు గుర్రపుబండ్లున్నవి. వీని ఖర్చులను కంపెనీవారే భరించుచున్నారు.

కంపెనీల కానము ననుసరించి యుండవలసిన కొన్ని జప్తులతోపు ఇంక నెన్నియో లోపములున్నవి. వీని వలన కంపెనీ నష్టదాయకముగాని లాభదాయకముకాదు కంపెనీ వారు తమకు సభలు జరిపి చుంది చెడ్డలను సంపాదించుచు న్నుట్లు తోచదు. 1915 సంవత్సరములో దైక్షర్ల సభలు రెండే జరిగినట్లు కానించుచున్నది. అది కంపెనీవాగోగులను చచ్చించుట కేర్పడియుండలేదు. కార్యదర్శుల పరిపూర్ణాధికారములను సిరీకరించు నిమిత్త మేర్పడినట్లు కనుపించుచున్నది. కంపెనీ ఖర్చులమీద గుమాస్తాలను పొరుగువారికు పంపి ప్రాక్సికర్లకెట్లులలో పేర్లు తేడిలు లేకుండ భాగస్వాములచే సంతకములు చేయించి తేప్పించి కార్యదర్శులు తమదగ్గ నుంచుకొని అవసరమువచ్చినప్పుడు సభలలోనుకయోగించుకొను నుండిరి. భాగస్వాము లి ట్లెండకు వ్రాసిపెట్టుచున్నారో తెలియకున్నది. పొరుగుగురులలోనున్న భాగస్వాములను ఏవో పనిపాటలతో ముడిగి తేలుచున్న భాగస్వాములను కంపెనీవారు నిబంధనల ననుసరించి భాగస్వాముల యంత్రయోగముకొరకు పనిచేయుచున్నారను నక్షదక్షిణతో చెప్పకుమాటలను మీద “ప్రాక్సికర్లకెట్లుల” కాగితములలో సంతకములు చేయుచున్నట్లు అగపడుచున్నది. ఇట్లు చుంచితేడ్డలను స్వయముగా భాగస్వాములు యోచించక చెప్పి యిచ్చుటలనుమీద ప్రాక్సికర్లమీద సంతకములనుచేసి ఇచ్చుట వలన కంపెనీకి అపష్టదాయకము. ఏప్రిలు 28, 30 తేదీలను జరిగిన సాధారణసభలలో వై సంగతులన్నియు బయలుపడినవి. దానిమీద కంపెనీ అభివృద్ధి నాలోచించి నిబంధనలను కొన్నిటిని సవరించి మార్పులకును లెక్కలను తనిభీచేయుటకు ఇన్వెక్టరును నియమించుటకును సాధారణసభను జరుపునట్లును భాగస్వాములలో నూరుమందికి వైగా కంపెనీవారికి తెలియజేయగా గుంటూరులో పనిచేయుచున్న కార్యదర్శి నీలగిరి వెల్లెంటు తెలియజేసిరట. కొందరు భాగస్వాములను కార్యదర్శులు తమ మోతుబరివలన లోబరుచుకొని పూర్వమున్న నిబం

ధనలే చూచునయ్యు క్రొత్త ఏర్పాటు లక్కరలేదనియు, అర్థిలను కంపెనీకి సంపుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. కావున భాగస్వాములు తమ వోట్లకు వ్యర్థ పుచ్చక కంపెనీ వ్యాపార మభివృద్ధి చెందుటకు తగుమార్గులు నాలోచించుటకును కార్యదర్శులుగాని వారి కనుమూలకు గాని చేయువలకు మోసపోక రాబోవు సాధారణసభకు అందరు స్వయముగా గాని బొత్తిగాగానిరా ఏంట్లేనివారు నామాంకితములతో ప్రాక్సికర్లకెట్లులను నమ్మక మైన భాగస్వాముల తేటిని నింధనల ప్రకారము రెండుదినములు ముందుగా పంపి కంపెనీ వ్యాపారమును వృద్ధిచేయుటకు, తమ ప్రతిభాత్మములు చేయు సాగ్ధికులు.

యంత్రకాల సవరణకు పనిచేసినయెడల నూటికి రు 50 కంటే నెక్కువ లాభము రాకలదు.

ప్రథమ రెజిమహాజన సభ

ఈ సభ రాబోవు జూలై నెల 16, 17 తారీఖులందు నంబూరులో జరుపబడును. కులాభిమానులగు రెజి మహాజను లందఱు తత్సభ కరుదెంచి జయప్రదముగ జరుపుటకు వేడుచున్నారము. నంబూరు గ్రామము గుంటూరునకు 8 మైళ్లు దూరమున నున్నది. నంబూరు, స్టేషనుకు 2 మైళ్ల కలదు. బండ్లు సిద్ధముగా నుంచబడును.

నంబూరు } కూసం బాపిరెడ్డి
గుంటూరు జిల్లా } ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు

ప్రకటన.

నెలకు రు 800 జీతము రు 100 బత్తెయమీద గోదాక రిజిల్లాసంఘమునకు సంచారకార్యదర్శి కావలసి యున్నాడు. ఆయన నెలకు 15 దినములు తక్కువకాకుండ తాలూకా గ్రామములలో సంచారముచేసి, క్యరపరీక్షితులను కనిపెట్టుచు తెలుగున రాజకీయాని విషయములను, ధారాళముగను సులభముగను జవలకు బోధింప నమర్తడయి యుండవలెను. దరఖాస్తుదారుడు మెట్టికొత్తలేమకొనగో, లేక స్కూలుఫయినలు పరీక్ష అయి ప్యాసయినవాడై యుండవలెను. యోగ్యతాపత్రముల సహితముగ పంపబడు దరఖాస్తులు 30 జూలై తేదివరకు సంగీకరింపబడును.

గోదాకరిజిల్లా సంఘము } వాటిపేయాజుల భవన్నారాయణ
కాకినాడ 24 మే 1916 } దుర్గిరాల నూర్మలకాళరావు
నెక్కిటరీలు.

WANTED.

కావలెను.

గుంటూరు యెను హైస్కూలుకు హైస్కూలు, చారిత్రము, గణితము నేర్పుటకు తెలుగు తెప్పక వచ్చియున్న ముగ్గురు గ్రామ్యయేటులు కావలయును.

కావలెను ఒకవైశ్య వితంతువు

వరుడు సర్కారు ఉద్యోగమునం దుండు ఒక యశావతుడు. పురస్కారమును ఇచ్చగించు స్త్రీలు ఈ క్రింది అడ్డసుకు వ్రాసిన తగిన ప్రోత్సాహమును పొందగలరు.

నరసపల్లి చన్నప్పసెట్టి, బల్లారి.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
బోస్టాఫీసు 212 మదరాసు.
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

II

III

కావున సహితం ధర్మచరణములను ప్రయత్నించునపుడు
 మందుల పట్టును కొంత కట్టుకొనితిని దీక్ష చేయునదిగాక
 పశుమర్దన నన్ను ముట్టాను:—దీక్ష విశేషమును.

ఖండకాలివలు	170
ప్రముక్తకాస్త్రములు	500
	1616

ఇచ్చటి ప్రముక్తకాస్త్రముల పేర్లుగాన నూటికి 26 గుం
 యార్గము. చెన్నపురిలో నూటికి 82 గుండు.

టోరంటో విశ్వవిద్యాలయము నట్టివారి సంఖ్య నూటికి 20 మంది మాత్రమే.

ఇక నిండాండుం జాతము.

లింగువారి:-

డిగ్రీవారు	...	849
బిటెల్ ట్రాన్సిమిటర్ విద్యార్థులు	...	107
డిప్లోమావారు	...	116
సాయంకాల విద్యార్థులు	...	816
తొలితరము	...	151
		1589.

ఇచ్చట వర్షము క్రమేణ విద్యుల శక్తిని పొంద నూటికి 18 గురు మాత్రమే.

మాంచెట్టునుం దవర్షము క్రమేణ విద్యుల శక్తిని పొంద నూటికి 18 గురు మాత్రమే.

ఫీలిప్సెను దీప్తులలో ప్రముఖ విద్యుల నభ్యసించువారి సంఖ్య 100 కి 80 మంది.

వై విశ్వవిద్యాలయములందు డిగ్రీలనిచ్చుటకే గాక డిప్లోమా నిమిత్తము తక్కువ పరీక్షలపలికి విద్యార్థులకును ను పొచ్చుచుండును. ముఖ్యవిద్యాలయమున నడుపు వారికి మాత్రమే డిప్లోమా పరీక్షలు పంపిరావు. ఎక్కువ విద్యార్థులకు పంపిరావు. చాలమంది పరీక్షలలో డిప్లోమా మొదటనే పడకపోయి. ఇంతయేలే కళావిభాగాలందునే పరీక్షలు పడదు. కాస్త్రాభాషమున గల్గించు విద్యులనుగాడ సాధ్యమయి వంతవట్టుకు దెగిపోతున్నది.

ఇట్టి యుక్తము క్రమేణ విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యులయము కొక్కటిని మనయాంధ్రదేశమున స్థాపించుటకన్న మానవమే. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నూతనపద్ధతుల ప్రకారము నెలకొల్పబడవలెను. చెన్నపురి విద్యాలయము నాద్యముగా నిడగోరువారి మనయాంధ్రదేశమున నుండందే నాయభిప్రాయము. కొత్తకొక గణాంకము తక్కువ స్థాపించబడిన మొదట యూనివర్సిటీ మన కాదగ్గుగా నుండదగదు. సర్ విశ్వవిద్యులయము మహామతిగాయై యుండియు గట్టుపడి విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించియు నొక్కకొక నెల నెలకొల్పుచుండుట మిగుల తొందరయు. ఇంకొకటి దేశము గలదు. ఆ మొదలకై పుచ్చి బ్రవించుట. అచ్చటి యథ విద్యాలయము మే మకత్తుకొనుచున్న. ఉన్నచో నట్టిదేయిం దనరె. లేనిచో మానె, గాని మన యిచ్చటి మహావిశ్వవిద్యాలయమునందు దానిని నిచ్చట నెలకొల్పవలయు గాక.

ఇక ముఖ్యకారణము మోచిరియు. ఇప్పటికి యాంధ్రదేశమున విద్యులయము నుండదు. సువర్ణరముల నుండియు నాంధ్రదేశమున విద్యులయమును. ఈ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి మొదటిసారి తీర్మానించి మూడేండ్లముది. నాలుగవారి తీర్మానింపబడినది. ఇప్పుడేండ్లకొరత కేర్పలుల జేయుటకు విద్యార్థుల గొందఱునియమించు చున్నారని విషయము నంతవ దాయకంబే. కాని దీనినింతయు నేర్పయ్యెందునో నుండదు. ఇట్లొకయేర్పాటును మనముచేసి నిర్ణయగమనమున గార్చుములేదు. విశేషభాషాసాహిత్యమున దొర లిప్పుడు చేయు లేరనుట యెల్లరకదలినది. ఇట్టిపనుయమును మొక్క ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముగానవలసియేదల, కలయునుమతముగాను, కొంతగా, మనమేయే తరలెను. మనమిట్లు సువర్ణరమున కొక్కసారి "మాకొక విశ్వవిద్యాలయము గావలె" ననితీర్మానించు చుండినంతమాత్రమున దొరలను మనమొరల విరలు.

తమకుదామే సాహిత్యముచేసికొనగలుగువారికే దేవుడు సాయమొసంగును. అట్లే మనదొరలను. మనప్రభుత్వము మన పూర్వమున తెలుపుటకు వారికిభవమును జూపించవలెను. దేశముందలి మహారాజులు, జమీందార్లు మున్నగు వ్యక్తులను, ఉదారజన సభావలను నొకటి నేర్పబడినచో మిగిలిన విశ్వవిద్యాలయ మింతలో రూప మెత్తలననదేవా? అట్టిదే మన యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముగదా. దీని నెలకొల్పట కను మొత్తములో గొంతవెచ్చి నిర్ణయగమంచి దొరలకు జూపినచో వారి కిది స్థాపించుట యత్నింపవలసి లేటెల్లమగును.

మనము జరుపుచుండిన సభ లక్షకములనియు, జేయుచున్న కార్య ము త్వేలమనియు నిగదల సంవత్సరమున కొకసారి జరుగు తిమిసాలనియును దిగింపబడి కొందఱు నొక్కచెప్పుచున్నార. వారి వాదమంతయు నొకటియే చెప్పబడెను. మన యాంధ్రదేశమున సభలను నిర్ణయించుట రాజకీయపరిపక్వమగుచున్నది. ఇదిగఱకు దీర్మానింపబడిన తీర్మానములే మరుసవత్సరమున దీర్మానింపబడుచుండుట యిందుకు

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

భారతీయమహిళా విశ్వవిద్యాలయము

భూవా జాన్ 4:- భారతీయ మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునిన్నటి సాయంకాలము సక్రమముగా నుదక్రమింపబడినది. పెద్దసన్ 3 గళాలా భవనమున మొదటిసారి నేటినుంధ సమావేశమైనది. ఎన్నుకొనబడిన 40 మంది విశ్వవిద్యాలయపు "ఫెలోస్"దేశ విశ్వభాగములనుండి వచ్చిరి. చెన్నకట్టజము నుండి ఆనంద్రిమ్ (ప్రసిద్ధా కృత్రియారగానను, కనిస్స దొర సా నియును. సంయుక్త పరగణా ల నుండి సుజీలరావు, తిలగాన్ పండితుడు గార్లును, బొంబాయినుండి జీవరాజుమహాభా. భూమ్యురుదాస్వి, జోషి గార్లును తదితరులను సభ నలంకరించిరి కార్యేపండితుడు స్థానిక సమాధ్యక్షుడుగా నుండి సమావేశమైన "ఫెలోస్"య స్వాగత మిచ్చుచు, తాము గడచిన దినములమానమున వాడైన విశ్వ విద్యాలయ జీజము వావాటి కట్టు కుడినొంది క్రమముగా మొలకెత్తెనో కట్టింపి మహావిద్యాలయ గావించెను. డాక్టర్ సర్ రామకృష్ణగోపాల్ భండార్కరు గారు విశ్వవిద్యాలయపు ఛాన్సలరు (అధ్యక్షుడు)గా నెన్నుకొనబడిరి. ఈ విషయము ఆనంద్రిమ్ కృత్రియరు గారు పాడింపగా ఆనంద్రిమ్ కామల్ గారు బలంబడిరి. ఆనంద్రిమ్ పీన్సిలు పరాంజితైగారు వైస్ ఛాన్సలరు (ఉపాధ్యక్షుడు)గా నెన్నుకొనబడెను. ఈ విషయమును సంతకరావు పండితుడు పాడింపగా దీక్షితులు గారు బలంబడిరి. ఛాన్సలరు, వైస్ ఛాన్సలరు, రిజిస్ట్రార్లు, విశ్వవిద్యాలయమున జేర్చుకొనబడిన 3 గళాలా (ఫెలోస్)లు "ఫెలోస్"దేశ ఎన్నుకొనబడిన 7 గురును నిండికేలు సభగా నేర్పబడుచుండిరి. ఈ నిండికేలు సభ వారు ఇకముందు జలంబాభివు నెనెటుసభ జలంబాకాలముకలకు విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికనితులవై సంపూర్ణాధికారము గలిగియుండురు. విశ్వ విద్యాలయపు కార్యక్రమమును నిబంధనలను నిండికేలుసభ వారు ఏర్పాటుచేతనని తీర్మానింపబడినవెనక నెనెటుసభ ఆదినమునకు ముగింపబడెను.

మెట్టుపుల పుగ్గూడము.

బొంబాయి జాన్ 3:- మాండ్రీ భవనమునకు గలిగిన స్వల్పప్రమాదమేకాక, మెట్టుపులన వైకుంఠ క్లబ్బునుండి రమునకును కొంత ప్రమాదము గలిగినది. ఆనంద్రిమున కయోన్స్ ఆనంద్రిము గలిగింపబడి మెట్టు ఒకనిచ్చు. గోళములతో యానట్లు కనబడెనని క్లబ్బులోనుండి ఒకరు చెప్పిరి. విశేష ప్రమాదమేమియు కలగలేదు. మందిరమునందు ఆనేకవోట్ల పగులు పడినవి. కొన్ని పెంతులును విరిగి పోయినవి. విరిగిపోయిన పెంతులకిందనున్న ఒక ఇనుపదూలముకూడ కదలింప బడినట్లుండెను.

నర్స వాయువులు.

కాలిఫోర్నియా 4:- అరేబియా సముద్రమునందు నర్స వాయువు లధికముగా వీచుచున్నది. నిన్నటివరము 12 చిన్నపడలల మహావాయువులనక, అలలలనకు ఒడ్డునకు కొట్టుకొని వచ్చినవి. వానిలో రెండు మునిగిపోయినవి ఒక దానిని ఒడ్డుకు ఈడ్చుకొనివచ్చిరి. కడల కన్నిటిని విశేష ప్రమాదము కలిగినది. నవ్రము 1) కేల యానట్లుండునని మదింపు జేయబడినది.

యూరేషియను తునాకితో చంపుట

సిడ్నీ జాన్ 4:- తాము గోగ్రము ఆను యూరేషియనువారి గత నెల 24 వ తేదీని ఇద్దరు కిటికీలోనుండి తునాకిని తేసివేసిరి. వాప మిదురదగ్గర కండుకు ఇంటిముందర కిటికీలో దగ్గ నిలకబడినది! ఇద్దరు వాయుభాగపు రైలు దేకు సంబంధించిన ఘోరము జరుగదు. సహజులలోని మిలిటరీ పోలీసు వారును, అఫ్ఘాన్ల సానపు అధికారియు, వాతకుల జాడలను తీయుచున్నార. అప్పటినుండి హంతకుల జాడ తెలియ శు. హత్యకు కారణము కూడ తెలియలేదు.

ప్రధాంతోర్గాణము. బి.ఎం.వి. పి.సి. గి. సు. సా. జే. యు. ది. గు. ప.సి. కే. య. నే. క. సా. గు. స. స. ర్గా. న. స. ల. జే. యు. చు. న. ఇది గొప్పలోపము. ఈలోపము దొంగింప మము స్వాప్రభుత్వమున జేయవలెను. 1917 సం॥మున మనము సమావేశమగుటకు నుండి విశ్వవిద్యాలయమున కేర్పాటులనిచ్చియుండుది. తత్ఫలమున కార్యక్రమము కలయునుగా నుండ సంపాదించుటకే సంఘము నేర్పబడినచో మనము సభలనునొకటల మగుచుము. లేనిచో విఫల మనొకటలగుట విశ్వయును. కావున నిర్ణయమును ఆంధ్రమహాజనలకు నాలోచించి కార్యనిర్వాహకములగువారిని పొగ్గిన.

మోకటగిరి మహారాజుపాలన.

విద్యార్థి చేతనములు.

నెల్లూరునుండి, "స్వామివాది" యను పేరుతో నొక ట్టు మావేర ప్రాయమున్నది:-

నెల్లూరులోని పేంకటగిరి మహారాజువారి మోక్షాల్మలలో చదువుకొను చీక విద్యార్థులకు విద్యార్థి కేతనము లిచ్చుటకై గూడూరుతాలూకా కోట, గ్రామ కార్యకర్తలకు నెల్లేటి పెంచలురెడ్డిగారు కొంతసొమ్మును సారలాలాధికారుల కరముచేసినట్లు తెలియుచున్నది. దానియుద్దేశము ననుసరించి నేరవాదులను నిర్ణయించుటకు ఫ్రీప్రెస్సోనో మార్పిగానో విద్యార్థులకు పోడిపక్షపాదముగని కాని ఇంకొకరు పరిష్కారలి తము వెలనదలెను. పరిక్షాదగ్గి, రహదారి రెండుమాసములు గలిపించిరి. పరిక్షుకునచ్చిన విద్యార్థులూ 50, 60 మంది కంటే ఎక్కువయుండదు. విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకు వెల్లిన తన కేల విద్యార్థుల కరిష్కాఫలితములు పయితము త్వరగా ప్రకటిం చుచుండ వారలాలాధికారు లిపరిష్కాఫలితము లింతింకను ప్రక టించి నేరవాదుల నిర్ణయించకుండుట చూడగా, ఎక్కువ మాక్కులు వచ్చిన పాలనను గాక, ఏ విద్యార్థులొందిన వారికో అభిమానముకలవానికో ఇయ్యలదిట్లు తోచుచు న్నది. కావున వాతలరు రెడ్డిగారు, వారలాల విచారణకర్త లిందువిషయమై సంగతి సందర్భములకు విచారించి వ్యాయము దయచేయవలసి యుండును.

గౌతమబుద్ధుడు.

బెంగళూరు జాన్ 4:- బౌద్ధమత ప్రచారక సన్మాని ముల గీతములనుగూర్చి సాందర్భముగా క్రైస్తవ యువజన సంఘ మందిరమునందు సభ్యునించిరి. సాందర్భముగా బౌద్ధమత గీతములను నేర్పకవాడు గాక అగీతములను ఆంగ్లభాషలోకి భాషాంతరికరించి చదివి, అందుగొన్ని తమచేత రచించబడిన వియుయజీగొన్ని రిస్ గెజెట్ గారిచే ప్రాయుపడినవియు నుండెను. బౌద్ధమతమును గూర్చియు బుద్ధినిగూర్చియు సభ్యునించు చు బౌద్ధసన్న్యాసుల పూర్వాచారములను, బుద్ధదేవుని నిర్మల శుభములను వారు వర్ణించిచెప్పిరి. బౌద్ధసంఘముల ఆది కృతాంతమును వాని సంఘటనమును వారు బ్రాహ్మము గావర్ణించిం

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డుఆఫ్ సెక్షనల్ బరేక్షేషన్సు ఒక యుద్వ్యగస్థుడు జ్వరము వచ్చుచున్నదని మిషువారి రెండు దినములు నెలపులుచున్నది చెన్నపురి కరిగినాడను నెవరూ మీద వారిని పరిలోకుండి తొలగించవని మా జిల్లాబోర్డు తెను పెన్సిడెంటుగారు ప్రాయగా జిల్లాబోర్డు పెన్సిడెంటు కతె క్తరుగా వారిని యుద్వ్యగములోనుండి తొలగించిరి.

ఆ యుద్వ్యగి జిల్లాబోర్డుకాకి తిన్న ఆహారమునకు పునండి తొలగించివారిని అపీలుచేసికొనక జిల్లాబోర్డువారు విచారించి క్షీంచలేవనియు రెండుమాసముల జీతము ఆపరా ధముగ తీసికొని నాకి తిరిగి యుద్వ్యగమియునలసిన దనియు ఒకరిద్దరు తిన్న మిగిలినవారిండు అభిప్రాయపడి వారి యుద్వ్య గము తిరిగి వారికమ్ముట్లు తీర్చివించిరి. అట్టి పద్ధతి జరిగి సుమారు నెలరోజులయియు వారికి తిరిగి నీయుద్వ్యగమిచ్చిట్లు ఉత్తరు వింజిజనురాతేను. బోర్డువారి తీర్మానముగ, ఇద్దరుకు పెన్సిడెంటు గార్లుగూరి క్యాంపస్ వ్యాపక సభకు అప్పీలు చేసిట్లు నలుగురు చెప్పకొనుచున్నార. ఈ సందలి కృత్యమే యొకయేదల, ఇరువదియూహాయు సంపాదించుకొను యుద్వ్యగి మీది ఇంతదండెట్లు పిచ్చుకమీద బ్రహ్మప్రతిమ ప్రయోగించిట్లున్నదనిమాత్రము చెప్పకతిచ్చును. ఎక్కువగా జిల్లా బోర్డు సభ్యులు సుమాస్తా చేసినతప్పు స్వీకరించును. తమ మాసముల జీతనపుమే చాలవనియు అభిప్రాయపడిట్లు మే పెన్సిడెంటు వైసు నేనేడెంటు కృతికేకాభిప్రాయపడుటకు కారణము అంత సంబంధముక తోచునలేదు. గుంటూరుజేసి తిప్పుకు జిల్లాబోర్డువారు నిధించిన తీర్మానే కృత్యముగనున్నది. పెన్సిడెంటు లేదు అభిప్రాయమే సత్యమనియు నెక్కొకరు సభ్యుల యభిప్రాయము బాగుండలేదని తెలచి సభ్యులభిప్రాయ మంగీకరించనవచ్చును జిల్లాబోర్డుల యువయోగ మేమో తెలియ రాకున్నది. పెన్సిడెంటు గార్లుగూరి జిల్లాబోర్డు వారి తీర్మానముమీద అపీలు చేయునప్పుడు జిల్లాబోర్డు మెంబర్లు యెట్టి హేతువులనుబాటు తమ యా త్తిప్రతు సభ్యుల పలుచిలో విస్మయము తెలియకేసికో లేనో తెలియదు. గొన్ని రుగాలైన జిల్లాబోర్డు మెంబర్లు అభిప్రాయము కనుగొని యుక్త కృత్యము దయచేయుచుట సమాజసమా.

గుంటూరు పురపాలక సంఘము.

విషయానుక్రమణిక.

సంపాదక ప్రతి వార కాగితములయంత్రాలము	2
సంపాదక మండలసభ వివరములు	3
హిందూజాతి, లంకామైత్ర	4
జాతీయతావార్తలు	5
వర్తమానము	
యుద్ధము	6
శ్రీవిశ్వ విద్యాలయము	7
వివాహ మహావింగానము	
చిరక కలహితవార్తలు	8-9
కృత్వాంతములు	10
ఇంగ్లీషు టెలిగ్రాములు	11-12-13
ఆంధ్రోద్యమము, జాబులు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ జూన్ నెల 5-వ తేది

సోమవారము.

యుద్ధము.

క్రమక్రమముగా యుద్ధమున నూతనాభ్యాసము ప్రారంభ మగుచున్నది. జర్మనులు ఏదో యొక రీతిని యుద్ధమును తుది యవస్థకు తీసికొని రావలయునని ప్రయత్నించు చుండుట స్పష్టము. జర్మనీలో భోజన పదార్థములు తక్కువగా నున్న వను వార్త లిదివరకు ఎన్నియో ప్రబలింపి. అన్నిటిని విశ్వసించినను విశ్వసించకున్నను దినదినమును మిత్రముండలివారి నిరోధక సౌకర్యము జర్మనీకి పోవు నస్తు సమదాయమును సుష్కింప జేయుచున్నదనుట యంగీకరింపక తప్పదు. ఇందుకు తోడు ఈ సంతకము జర్మనీలోని గోధుమ పంటయు మిక్కిలి కొరతవడదని తెలియు నచ్చుచున్నది. ప్రజలను యుద్ధ మూరిక ఒక్కటే పాలుగా సాగుచుండిన యెడల మిప్పుడుండ జాలకుదా! ఇంతియే కాక మిత్రముండలికి ఒక్కదినము వ్యవధి యిచ్చుట యనిన తలపట్ట పోరాటము నాటికి ఒక్కడనపు అభివృద్ధిచే మిత్రముండలి గట్టి పడుటయే యగుచున్నది. ఈ రీతిగా వ్యవధి కలిగిన ప్రతిదినమును మిత్రముండలిని బలవత్తర పరచుటకు తోడగుచున్నది. ఈ యర్థమునే మన ముఖ్యమంత్రి మున్నగు వారలు మొన్న ఉపన్యసించుచు వ్యక్తపరచినారు. యుద్ధము ప్రారంభ మగునప్పటికి ఆంగ్లభూమిలో ఆచరణ యందున్న సైనిక పద్ధతి విచ్ఛిన్నపద్ధతి. ఆభూమిలో సిద్ధముగా నుండిన సైనిక సంఖ్య బహుస్వల్పము. బహుటికి దండయాత్రకు సౌగలవారు 1,50,000 పైబడి యుండలేదు. ఇటీవల శ్రీజార్జి చక్రవర్తిగారు చెప్పిన మాటలనుబట్టి ఇప్పుడాసంఖ్య 50,00,00 పైబడినది. ఈ యేబది లక్షలును యుద్ధభూమిలో నిప్పు జుండినయెడల ఈవరకు యుద్ధము ముగిసియుండ వచ్చునేయని కొందరకు తోచుట సహజము. నిజముగా 50 లక్షలును యుద్ధరంగమున లేక. ఉండుటకు వీలులేదు. అనేకు లొకను శిక్షణయందున్నారు. ఆంగ్లసేనులో కనిచేయు చున్నారు. ఇతర రంగములలో నూతనోగ పడుచున్నారు. ముఖ్యరంగమును ప్రానులో ఇందులో ఇరువది లక్షలు కల రేమో చెప్పవీలులేదు. ఈ యేబదిలక్షల

సేనాత్రము సిద్ధము చేయుటయైనను సామాన్య మైనవనికాదు. అనేకాననుకూలములకుగోనై అనేక విమర్శలకు తలయొగ్గి అనేక సమాధానములను చేసికొని ఎన్నివిధముల ఎన్నిచూర్లముల మృతి నుండలివారు ఎంత జాగ్రత్తతో పనిచేసినారో మనమేరు యెరుగుము? ఏ చచ్చియు ఫిషరుల ఆభ్యాసమో ఏ నిర్బంధ సైనిక సేనాశాసనపు చర్చయో కొంతకు కొంత మన చెవులకు బడినది. తక్కువగల మహామధనము నెంత శ్రమతో మృత్యునుండలి నిర్వహించినవో మన కిప్పుడు తెలియజాలకు. అందులో ప్రజా స్వాతంత్ర్యము విమర్శా స్వాతంత్ర్యము వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము నిండు గాగల ఆంగ్లభూమిలో భూమి చేరితో సమానముగా గాంతిని మొదటినుండి తుదివరకు చూపుచుండు ఆస్పిక్తు మహాశయిడే శిష్టాపనిదలకు కొందరచే వాత్ర మొనర్పబడిన ఆ దేశమాన కెంత మృత్యునుండలివార పాపపడియుండిన నేటి ఫలము సాధ్యముయందును సులభముగా మన మూహింప వచ్చును. అందులో యుద్ధమునకు ముందే జర్మనీ యెన్ని కుట్రలైనను చేసి యుంచి నది అయిరాండులో గందరగోళము కల్పించుటకు కజ్జపుడ తొందర కల్పించుటకు అధిపతీ శములలో అరాచకములను పురికొల్పుటకు పాసీకములో ప్రబలకష్టములను పుట్టించుటకు ఈ రీతిగా నెన్నియో పర్యాయలను చేసి యుంచినది. యుద్ధ మొకవైపున నడపించుచు ఆంగ్ల మృతి నుండలివారు ఈ యంతర్గతములగు కల్లోలములను కనిపెట్టి అడగంపవలసి కూడ వచ్చినది. ఎన్ని నిరోధములు కలిగినను, ఎన్ని కష్టములు ఎదిగినను, ఎన్ని కుట్రలు ప్రబలింను, ఎంత యాంకోళన పోష సూచించు ఆంగ్ల మంత్రనాడలి నేడుదిరుక దిక్కా ముచందక తొంతదరపక తప్పుదారుల ద్రోక్కక శాంతముగా, గంభీరముగా, వివేకముతో అన్నిటిని త్రోసికొని అన్నిటిని జయించి అన్నిటినివాటి వచ్చి మిత్రముండలిలోని ఇతర రాష్ట్రములకు సర్వ ద్రవ్యసహాయమును సర్వ సౌకర్యసహాయమును సెర్వుచు నేటిదినము 50 లక్షల సైన్యమును యుద్ధమునకు సిద్ధముగా నెంచి చూపగలిగింది. వివాద మంత్రి హెడ్డగనను చెప్పిన రీతిని ఇంతదనుక యుద్ధరంగమున నెచ్చటకు బ్రిటిషు బలములు మూగని రీతిని చక్కటి సమయమునకు మూగుటకు తగిన సన్నాహము లన్నియు జరిగి యున్నవి. ఈ సంగతు లెల్లమును జర్మనీ యెరుగదని తలంపరాదు. ఎరింగిన దగుట చెతనే ఎన్నియో విధముల తన గొంప భంగము కాకుండ నిలుపుకొన నాలోచించి యాలోచించి తుదకు ఎచ్చటను ఏమియు. ఎక్కువగా చేయజాలక మరి యొక గొప్ప ఎత్తు ఎత్తి మిత్రముండలి తనవైబడు లోపల కొంత హతము సాధించు తలపెట్టినట్లున్నది. వర్షముకు ఆరుమైళ్లలో మూడుమాసములుగా నిలిచి లక్షల కొలది సైన్యములను కోల్పోయి విశేష మయిన లాభము నందలేక పోయినను మొండి పట్టు పట్టవలయునని దలంచినట్లున్నది. మరల వర్షుడవద్ద ఘోరిమగు సమరము ప్రారంభమయినది. ఫ్రెంచి వార్త—కొంతవరకు సాధికార మనలిగినది—ఈక్రింది విధముగా మాకు చేరి యున్నది.

యుద్ధము పరీక్షామునందు ముట్టుకుంది. ఫలము కొంతవరకు మౌనముతో మొదలుపెట్టి. శత్రువు ఇంత మొండిపట్టు పట్టుకు ఒక్కటే కారణము తోచుచున్నది. మిత్రముండలి తనవైబడినట్లును ఆలస్యము చేయుటగాని నిరోధించుటగాని ఇప్పుడి యుద్ధము తీర్మానముగా వడక తగియున్నదని జర్మనులు ఎంచుకుండ కలెక.

ఈ వార్తలో గల యుత్సాహము సుర్యక్తము. జర్మనీ యుద్ధములు కృశించవలసినదే కాని ఫ్రెంచివారి రణోత్సాహము మాత్రము కృశించ బోను. ధనురులు మూసూరులు వాప్రాతములలో శత్రువు విశ్వప్రయత్నము లొనర్చుచున్నాడనుట నిజము. వాగోలను స్వాధీనము చేసికొనుటకు లక్షల సైన్యమును ఒడ్డునున్నాడనుట నిజము. ఫ్రెంచివారు అబరబ ఆరెనికి తావియ్యవలసి వచ్చి యుండుటయు నిజము. కాని ఒకవైపున మాన్మోమువద్ద గట్టిపడుటకు ఆతను చేసిన ప్రయత్నములు గాని రెండవవైపున వాగోట చేరుటకు తలపెట్టిన ప్రయత్నములు గాని ఫలవరతములు కాలేదు. ఇదివరకు ఒక్క పర్యాయము వాగోటవద్ద అతనికి స్వాధీనము యుండిభూమి మొదలు ఇప్పుడు స్వాధీనము కాలేదనిన పశ్చిమిచ్చిగా సర్థము కాలదు. ఫ్రెంచివారు మొదటి తానును నందువలె సురక్షితో పాటుమును మాత్రము చూచుకొనక ఎరుకపోయింకో శత్రువుల నలంబుచుండుటచే శత్రువులకు లాభము దొరుకుటకు తప్పుదు. వర్షుచున్నది పోరాటము చాలకు శత్రువు బ్రిటిషు ప్రభావముల ప్రాంతమునను గండుమీరి ప్రవర్తించ నారంభించి యున్నాడు. ఎక్కిను మెరులవద్దను న్యూపాళలు నైమిలవద్దను తీర్థసమక మగుచున్నవి. జుబీను వద్దశత్రువు ఆంగ్ల కందకములను దీసికొనుచు మర సైన్యములు మరల అతనితరుమగొట్టుటయు రెండును జరిగినది. ఇబలీరంగమున ఆస్త్రియనుల మట్టుకు ఆస్త్రియనులును అంస్కందనమును పూనియున్నరు. ఇటాలియనులు ఆసిసిరో, ఆసియాలోలను సరిహద్దు పట్టణములకు వదలివెట్టి వెరుక కాలుదన్ని నిలిచినారు. కాసులో తుర్కీవానికి జర్మనీ సహాయము రుక్మిలి యెక్కువగా పోవుచున్నదట. అందుచేత తుర్కీ వారును అవస్థుండనోపాయ మవలంబించినారు. రుమ్మారు ఎరిజరమునకు ఆగ్నేయముగా 55 మైళ్లలో గల బేయబర్గవద్ద తుర్కీవారి బలములు వైబడగా నెట్టి నైచినారు. ఎరిజరముకు నైరుతముగా 50 మైళ్లలోగల మామహూబాపురు తుర్కీ వారు గుమ్మావారినుండి స్వాధీనము చేసికొనినారు. సలోనికా కడను కూడ శత్రు చలనము కావవచ్చుచున్నది. 25,000 బల్గరులు గ్రీసు ప్రవేశించినారు సెరెసు వరకును భీతి వ్యాపించినదట! బల్గేరియా రాజధాని సోఫియాను సందక్షించుటకు తగిన సన్నాహము లన్నియు జరుగుచున్నవట. ఈ రీతిగా ఎల్ల ప్రాంతములలోను శత్రువు ముందుపడి యుద్ధము చేయుట కుద్యోగించుచుండుట నాతడు విధిలేక నుడియొక పర్యాయము సాహసముచేసి చూతమని తలంచినాడనుటను సూచించుచున్నది. అయిన నీ చలనవంతయు ఉక్కు గోడలవలె నిలువబడు ఫ్రెంచి సైన్యములను దినదినమును బలవత్తరముగ వీడరాని సింగపు వట్టుకట్టగల ఆంగ్ల సైన్యములను తరంగములవలె నిరంతరము ఉబ్బినచ్చు రుమ్మాసైన్యములను కదలింప జాలదనుటను ఇదివరకు జరిగిన యుద్ధమే స్పష్టపరచి యున్నది.

శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము

హైదరాబాదులోని మొదటి శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము నిన్నటిదినము పునా నగరమున రూపు దాల్చెను. ప్రొఫెసరు కర్వేగారి ముఖ్యతలంపు ఎందరు విద్యార్థులు ఎదురాడుచున్నను, ఫలో న్ముఖమయ్యెను. విశ్వవిద్యాలయ నిర్వచిత సభ్యులు 60 గురలో 40 మంది హాజరుండిరి. డాక్టరు రామకృష్ణ భండార్కరుగారు విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొన బడినారు. స్త్రీకలు వరాంజిపేగారు ఉపాధ్యక్షులుగా నియమించుకొన బడినారు. ఒక్కరు సుపరిధి పండితులు, విద్యా బోధకులు, ఒకలు సుపరిధి వ్యర్థులు. రెండవ వాగు పూనాలోని స్వతంత్ర కళాశాలాధ్యక్షులు. అఖండ విద్యా విశారదులు. యావన్ముఖులనే అపారకీర్తిని గడించిన వారు. భండార్కరుగారు వరాంజిపేగారును ఇరువురను శ్రీ విద్యాభిమానులు. జాతీయ పథానువర్తులు. దేశ కాలములయన సరములను చక్కగా గుర్తెరిగినవారు. ప్రొఫెసరు కర్వేగారి మూలాభిప్రాయములను జక్కగా నవ గతము చేసికొన గలవారు. కావున పై ఇరువుర యాజమాన్యమునను ప్రథమ దశయందు శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము చక్కగా కార్య నిర్వహణ మునకు అభివృద్ధి మార్గమును వట్టు న నుటకు సందియము వడ పనిలేదు. విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహక సంఘము గూడ నిర్వచితమయినది. అనగా విశ్వవిద్యాలయ కార్యములు నేటి నుండియే ప్రారంభమగుననట స్పష్టము. మన దేశ మన ఇంటిటి మహాకార్యమును ఇట్టి గొప్ప సాహసము సహించి తాను హైందవ సంస్కార సహావేళమునకు దిసె బరు మాసమున అభ్యక్షితి వహించినప్పుడు తొందరకొని ఆరు మాసములలో సహాయకులను చేర్చుకొని నిర్వచనములను నిర్వహించి జాకమాసములో పని ప్రారంభించు కట్టడల ఒక్క ప్రొఫెసరు కర్వేగారికే సాధ్యమయినది కాని ఇతరులకు కాదు. ఇంకను ఇప్పటికిని ప్రొఫెసరు కర్వేగారి పనిని అనుమానముతో నాలోచించని దేశాభిమానులు లేరని చెప్పజాలము. ఇప్పటికిని ఆతని యాదృశ మసాధ్యమనియు ఆతడు నిర్వహించగలుగు పని ఆదృశముతో పోల్చి చూచిన యెడల వికీర్తి తక్కువగా నుండు ననియు 'పేరు పెద్ద' 'డోరు దిబ్బ' అను మాట ఈ ప్రయత్నమున సార్థక మగుననియు మురిమురి నవ్వులు నవ్వులు తయారై తామే సంశోషించుచు వలకొను నట్టి మహానభావు లుండక పోరు. వీరి నందరిని దని యంచుట కార్య పరుల పని కానేరదు. అందువలననే ప్రొఫెసరు కర్వేగారి నేక పర్యాయములు ఒక్కచే ప్రత్యుత్తరము నిచ్చి యున్నారు. కార్యసాధకు నకు కలుగు నాటంకము లేదుచుట యాప్రత్యుత్తరము. ఆప్రత్యుత్తరము నిజమగుటకు ప్రథమమున ప్రొఫెసరు కర్వేగారి స్వతదాధ్యమీ కారణమైనను ఆతని దీక్షయేకల నావభూతి కలవారు చేయవలసిన పని ఇచ్చుచుండే తోకలకు. శ్రీ విశ్వవిద్యాలయములో ద్వైతముల విజ్ఞానమును వ్యాపింప జేయుట మొదటిపని. శ్రీ విద్యాలయమును స్వతంత్ర మయివని కలచొల వానిని విశ్వవిద్యాలయ సంబంధము కోరునట్లు ప్రోత్సహించుట రెండవపని. ప్రొఫెసరు కర్వేగారు మహారాష్ట్రమున విశ్వవిద్యాలయము పెట్టకొనినారే యని స్థాన తారిత్ర్యము లెంచక యితర భాషలును ఆ విశ్వవిద్యాలయమున విస్తరింపించు మార్గము లాలోచించుట, ముందుకు శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము లెన్ని యావశ్యకములు కానున్నను, ప్రస్తుత

మేర్పడిన సర్వహైందవ విశ్వ విద్యాలయము విజయవంతమగుట సర్వవిధముల తోడ్పడుటయో వశ్యములు. ఈ కార్యములెల్లయు నచ్చటచ్చట స్థానిక సభ్యులును స్థానిక సంఘములును పనిచేసినం గాని దీనివికావు. కావున ప్రొఫెసరు కర్వేగారును ఆయాప్రాంతములలో గల శ్రీ విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులును శ్రీ విశ్వవిద్యాలయమునకు ధన సహాయము నొడ గూర్చుటకును ఆవిశ్వవిద్యాలయపు ఉద్దేశములను వ్యాపింప జేసి కార్యోన్ముఖముల నొనర్చుటకును పాలుపడగల సహాయక మండలులను నియమించుట గాక యనియు మా క్రథము శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము దినదినాభివృద్ధి నంది నొడి మని సోదరీమణుల విముక్తికి సాధనమగును గాక యనియు కోరుచున్నాము.

ఇంపీయల్ ఇన్ స్టిట్యూటు.
అందఱు నగరమున ఇంపీయల్ ఇన్ స్టిట్యూటు అన బరచుకొక శ్రేణిపాఠశాల కలదనియు అందులో మనకు తగిన ప్రాతినిధ్యము సంపాదించుకొనుట మనకు కర్తవ్యమనియు ఇదిగరకు మేము వినిపించియుండట మనదురదలు స్మరింపకొనగలము. ఆ ప్రతిష్ఠాపన సామ్రాజ్యపు ఆర్థిక కష్టలను విమర్శించితిమి. దీనికి మార్గ మేర్పడక మేర్పడిన దయ్యకు ఇంత కాలమున నెక్కువ ప్రాముఖ్యము సంపాదించుటకు కారణ మొక్కటేకలదు. ఇంతకాలమున సామ్రాజ్యబంధము మేము భరించియుండు నాద్యమును భరించలేదు. నేటి బంధము దృఢమై నట్లైయు నీ ప్రతిష్ఠాపన గణనీయ మగుచు నన్ని ఆ ప్రతిష్ఠాపనాధ్యక్షులు కడచిన రెండవేదిన ను పన్నుసేయించు ఇచ్చుచు హైందవభూమి విషయమున ఆ ప్రతిష్ఠాపన యెక్కువ పనిచేయుటకు కలుస్తుదని నడిపెను. తొలుపాళియందు కాగితముల పుకళియందు హైందవభూమిలో ఎక్కువగా విస్తరించుటకు పట్టులనని తెలియజేసెను. బ్రిటిషుదేశపులో పురచరమునలేని ఇట్టిపాళియలనెనను గట్టిగా హైందవభూమిలో కలకొల్పుటకు సామ్రాజ్యభిప్రతిష్ఠాపనతోడగలగెని ఎంతోమేలు కాగలదు. అందుకొను కాగిలపు ఆటవుల యిక్కలనున కాగితువు పరిశ్రమ తగిన ప్రోత్సాహము కలిగిన యెడల హైందవ భూమి యంతయు సంతరింపగలదు మాటలు కార్యములైనప్పుడు గదా!

స్థానిక వార్తలు

దీక్షముల వేళ:— శ్రీమద్ సాయంకాలము 7.1 గంటలవరకు, శేపు 7.2 గంటలవరకు దీక్షములు వెలిగింపవలెను.
కాలమాన నిధి:— మెన్న అధికృష్ట నిధి 99.9 మాత్రలు, అధికృష్ట నిధి 85.1 మాత్రలు; నిన్న అధికృష్ట నిధి 118.5 మాత్రలు, అధికృష్ట నిధి 81.9 మాత్రలు.
తెనాల నోటీసు:— ఇంగ్లండు వెల్లెకి మెయిలు స్టీమరు (6-3 లే) శ్రీ.టి.ఆర్. బొంబాయికుండి వెళుచు. ఇంగ్లండుండి వెలుదేతిన స్టీమరు శేపు బొంబాయిచేరవని తెలియజేసినది. బహుళ ఇ స్టీమరు తరాలు 7-వేదే బుధ వారముకొడికికడ బహుళా చేయబడును.
న్యూఇండియా ధరావత్తు:— ఇండియా వెర్సిన్ ఆస్సోయేషను కార్యదర్శి ఆ ఆస్సోయేషను యొక్క మదరను కాఖు భట్టులు ఈ క్రింది ప్రార్థనతో వొకలేఖను వ్రాసి:— మద్యాలయ కావనము నవసరించి మదరను ప్రభుత్వము వారు కరణము చెల్లుతుండ నమాధానము వింట కక క కమియ్యతుండ న్నూఇండియా మద్రాసురాజధానికి యగు ఆ బీ.సి.టి. యొక్క పానిగాయెద్దకుండి ధరావత్తు నడుగుట హిందూకళ కల్పితా వ్యాంకయ్యను మాకరణము గనుక, మీరీ కమయై యాశ్చర్యమైన పని నేయి వడనని ప్రార్థించుచున్నాము.
కునిలో గంగాసంతర్పణ:— కునిరాడిగారు కాశీ వెళ్లి కచ్చినందుకు 2 వేల గంగాసంతర్పణచేసి ప్రార్థనాత్రి యలకు అన్నదానముచేసిరి లాకిబ్రాహ్మణులకును వైదికులకును నేరుచేయ సంకల్పములు జరిగినవి.

సింలా
కిచెనర్ ప్రభువును కొనియాడుట.
సింలా జాక 4:— హిందూకళ రాజకీయ కార్యదర్శి రాజప్రతినిధి కీర్తికి సంకేతమును బంపెను:— కిచెనర్ ప్రభువు ఆచార్యముగా ఇంతకే ప్రకటించుచు, ఇంత గొప్ప సేనను చేర్చగలిగినందులకు వారిని గొనియాడుచు ఆస్తిగ్రహ మంత్ర కావనస్థానభయందు కలికక నైస్యమిరజుకు మార్పబడిన కర్తవ్యలకు కలిగిన దిక్కులను ఆస్తిగ్రహమంత్ర కర్తవ్యచెప్పి కిచెనర్ ప్రభువు సభిసందించెను.

యుద్ధవార్తలు
హిందూకళకు మంత్ర పాఠము.

సింలా జాక 3:— హిందూకళ కార్యదర్శిగా కీర్తింది యుద్ధవార్తలకు పంపుచున్నాడు:—
న్యూసా వెల్లెడ్ జర్మనీలో శ్రీమంతు ఫిరంగులతో బడిదాతాసేన నెరించి కంధకములో జొరబడినవి. కాని, ఆ గ్రేములు వారిని తరిమివేసి వర్షకు ముందర కొందర జర్మనులైనవలు మన కంధకములలో నడుగునెట్టుకొనిపోయి: మ్యూజునది ఎడమగట్టుమీద జర్మనులు పడేదే యెదిరించుచున్నారు. కాటిలో అడవికి దక్షిణమునకు కంధకాగ్రభాగములను పగానువారు కదిలి నెట్టుకలదన్నది. కాని శ్రీమంతు లాభాగమును ఆక్రమించుకొనలేకపోయిరి.
ఆగోరు అడవిమొదలు 804 కొండవరకున్న దిట్టను గు స్థానములకు జర్మను లెదిరించదలచుకొననట్లు కనపడుచున్నది. ఛాటనకోరు మీదుగ ముందుకు వచ్చుటకు ఆత్మించు ఉన్నట్లున్నది. మ్యూజుయరు ఇగ్రాస్కలకు, ఛాటనకోరు నైపున జ్యోతి లెరించినప్పుడు పరానువారు వారిని వెంకట గొట్టిరి. మంగళవారమురాగి చీకటిలో శత్రువులు ఛాటనకోరులో ప్రవేశించగా పరానువారు తిగి యెదిరించి తిరిమివేసి ఆ స్థానములను పట్టుకొనిరి. బుధవారమునాడు మ్యూజుయరు కరిసరములకు పరానువారు రొక కొటను పట్టుకొనిరి. ఇందువలన మల్లొకటన్న ఒత్తికి కర్గినది.
ఎడ్డి లోయలో శత్రువులు ప్రాత్ర యెదిరించినప్పుడు ఇటలీవారు వెనుక గొట్టిరి. ఆస్టికో లోయలో శత్రువులు తమ సేనలొచ్చెచున్నాయి. ఆస్టికో కుకావ్యమున 3 మెళ్ల మూం మూలనన్న పన్నాచార్మను ఇటలీవారు కదిలివేసిరి. నగుణ లోయలో మార్పాడు.

మరియొకవార్త.

సింలా జాక 4:— వివిధట్ట ప్రాంతమున ఆగ్నేయములకు జర్మనులుక, అగ్నేక్షము కుంపించుచున్నాడు. లెన్సు ఇగ్రాస్క ప్రాంతములలో నూడ కొంచెము తిక్కురగ ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మను విమానములతో సానేపు ఆగ్నేక్ష విమానములు యుద్ధముచేసి, శత్రువిమానము నొకదానిని పడగొట్టిరి. నలుములముల యుద్ధము చేయుబరిలన ఆగ్నేక్ష విమాన మొకటి నష్టమైపోయినది.
మ్యూజునది కడిట్టుక ఒక సారియు, ఎడమగట్టు నొక సారియు, జర్మనులు ఫిరంగులను వెట్టి భయము న్నాకు. మ్యూజునది దిగువను, మ్యూజునది లోప దగ్గరకున్న స్థానములను జొన్నుకు జర్మనులచేసిన ప్రియత్నిము కొనరాగలేదు. మార్మొయరు తూర్పుభాగముకొన్న కొండవొక్కలమీద బుధవారము రాత్రి జర్మనులు కడిరి. కాని వారి పరానుండకముల పరకముల పే నాటలేరి. గుంబారు మధ్యాహ్నము వారి ఆగ్నేక్షము కుంపించి పట్టుకలతో తెలుముకు, వాగ్మాయముయరు నాభ్యగన్న స్థానములమీద పడేచిరవ దామముగొటకు వానలొక యము ఉధ్యమన్న కంధకో గ్రభాగమునను అటకు వెళ్ళిలిగిరి.
ఆస్టికో మూల రుద్రంగమున ఇరవై ప్రలకు ముందుకు రాకుండ ఇటలీవారు చేయుచున్నాడు కాని మధ్యభాగమున శత్రువులు మూడుకు శ్రోగినిసరిచ్చి ఇటలీవారు కదిలివేసి ఆస్టికోలో ఆస్టికో పట్టణములను స్వాధీనము చేసికొనిరి. జొలు కనుమమీద ఆస్టికోయూవారు పడగా ఇటలీవారు వెనుకకు గొట్టిరి.
కడనుటిరంగమున ఫిరంగుల కుసారుల యుద్ధము జరుగుచున్నట్లురమ్యవారు తెలిజేసిరి. లెన్సునైపున టర్కీవారు మూడుసారు లెదిరించికాని కమ్యవారు వారిని వెనుకకుగొట్టిరి. టర్కీవారు యెదిరించి ముకాటమును స్వాధీనముచేసికొనిరి.

బరోపా మహా సం గ్రామము

ఆంగ్లేయులు బోలెడు మందుసామగ్రిని తయారు చేయుచుండుట

జూలై మాసాంతమున మిత్రమండలివారు ముందు త్రోసికొని రానుండుట

వెళ్ళును యుద్ధ పర్యావసానము—సరాసువారి కనుకూలముగ నుండుట.

రైలు దు ప జ న్ని.

ఇంగ్లాండు

సర్. ఏ. ఫయరుకు ప్రమోషను

లండను జూన్ 3:—సర్ ఆర్థు ఫయరుగారికి లెఫ్టినెంట్ జనరలు పదవి ఇవ్వబడినది.

సముద్రము దురాగతములు

ప్రీతులను చుండుట.

లండను జూన్ 4:—ద్యూసీలా దు, సాలహులు అను ఆంగ్ల ప్రీతులను చుండిరి.

ట్రీపును, కేపీరి అను ఆంగ్ల ప్రీతులను చుండిరి. "బారన-వెరన" అను ఆంగ్ల ప్రీతులను చుండిరి.

లండను గెజెట్టు ప్రకటన.

లండను జూన్ 2:—ఆంగ్ల ప్రీతులని ప్రజల కొన్ని కంపెనీల వద్ద వ్యాపారములు చేయవలెనని, ప్రభుత్వము వారు నిషేధించినారు. బహుళము, అంతు హెండింగువాల్లు కంపెనీతో వ్యాపారము నిషేధించబడినది లండను గెజెట్టు ప్రకటించుచున్నది.

మేజరు చచ్చుట.

కన్నుల పడవి వివరాలు తెలుసుకుంటుంటుంది.

లండను జూన్ 3:—లండను గెజెట్టు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నది:—సాగట పులిల పటాపు వాయుకర్షణను మానకొనిన తరువాత మేజరు చచ్చుట గాన తమ తాత్కాలిక కన్నుల పడవి వివరాలు తెలుసుకుంటుంది.

మోర్షపు సామ్యుయల్ గారు

దక్షిణగరమునకు పోవుట.

లండను జూన్ 4:—మోర్షపు సామ్యుయల్ గారు దక్షిణగరమున సర్ రాబర్టు చామర్స్ గారితో సంభాషించిరి.

విక్టరీ సెక్టైట్ సెలవులు.

లండను జూన్ 4:—లింగ్వులు ప్రత్తిసంఖ్యను వారు విక్టరీ సెక్టైట్ సెలవులకు తీసికేసిరి.

ఒక ప్రీడి భార్యకు గ్రాంటు

లండను జూన్ 4:—ఆఫీసువద్ద ప్రీడి గానండి మరణించిన వెల్లిగ్రా అనువాని భార్యకు గ్రాంటు ప్రత్యేక గ్రాంటునిచ్చి విషయము త్వరలో తీర్మానింప బడునని కామర్స్ వద్దను చిట్టచివరకు గాన చెప్పిరి.

డార్ల నెల్సు, మెనిపోటేయియా.

లండను జూన్ 4:—కామర్స్ వద్ద సభకు కొంత కాలము కలెక్షన్ ఆవులచేయుటకు తీర్మాన ముపరచించునట్లును చచ్చుట గానకు మతిగొందలను డార్ల నెల్సు మెనపోటేయియా విషయమును చూపిన కామర్స్ వద్దనున్న ప్రముఖ పరిపాలనకని కొరిరి. మెనపోటేయియా స్థితిగతులను గురించి ఒకదినము చర్చ జరిగిన కలెక్షన్, ముఖ్యమైన రహస్యకాగితములు తప్ప తక్కిన కాగితములన్నిటిని ప్రజలకు తెలుపదని సంకల్పము ప్రకటించుచునని బోనెల్లా గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

విల్బుక్ ప్రెస్ సెలవులు.

అలహాబాదు జూన్ 4:—లండను జూన్ 3:—విల్బుక్ ప్రెస్ సెలవులకు కొంతకాలము కలెక్షన్ నిలిపి వేయు తీర్మానము వామోదించుట ఉద్దేశ్యము లండనుకు సభలు చేసిరి.

నిన్న రాత్రి ఒక సభలో విద్యార్థులు చుంటి మాట్లాడుచున్నప్పుడు నందు కత్తి వా మధ్యములను బిగ్

టింతు కాల మింకను గాతదనియు, బ్రిటిషువారు సర్వ కృతుత్వము చేసి ఆంగ్ల కత్తి సామగ్ధ్యము లే ఆమోఘములని నిర్ధారణము చేయ గలదనియు చెప్పిరి. ఫిరంగులు తుపాకులు మున్నగువానికి మందులందు సామానులను తయారు చేయుటలో తాననుభవించిన దానికంటె ఎక్కువ తయారు చేయగలిగితిని అతడు పలికెను. ఫ్రెంచుము బిల్బుక్ ప్రెస్ సెలవులకు నిలిపివేయుట నిర్ణయమును వివరము. సెలవులను మొదల కేతువులు మనవై తయార్చుచున్న ప్రస్తుతమైనది. అప్పుడు వెర్ననందు ఇప్పుడు మన ముందరిగాను నంత మందులందు సామాను వృథా చేయబడినట్లును. జూలై కలెక్షన్ సెలవుల సందులకు నిలిపివేయుమని కొందఱుకు మున్నగు దానికంటె సహధాన మియ్యగలదు. మందులందు సామాను ఎంత ఎక్కువగా తయారుచేసిన, కందకములలోని జనులు అంత ఉత్సాహముతో తమ సామగ్ధ్యమును ప్రకటింప గలరు. శత్రువులకు తేలకుమందులు మోవగలరు.

మతి రెండవ పురుషులు ముచ్చటపడుట.

లండను జూన్ 5:—'గోల్ఫ్ ల్యాండ్' 'ఎర్స్ గోల్ఫ్' అను రెండు ప్రీతి పురుషులు ముచ్చటపడినది. 'గోల్ఫ్ ల్యాండ్' అను ప్రీతి కలకత్తాకు పోవుచుండెను. ఆ ప్రీతి కు తొలి రోజుకు జనులు కనబడుటలేదు.

ప్రాస్తు

ఆంగ్ల రంగము.

తీర్మానము యుద్ధము.

లండను జూన్ 4:—జనరలు సర్ డగ్లసు హేరు గారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—హేరు, ఇంగ్లీషు మ్యూనిషన్ రైలులకు వ్యతిరేక కలగజనుల రంగమునందు ఇప్రను ముఖ్య స్థానములవద్ద తీర్మానము యుద్ధము జరిగినది. ఈ మూడు కలగజనుల దూరముల రంగమునందు దాని వెనుకభాగము నందుకు ఉదయము 9 గంటల మొదలు జ్యూన్ లగ్ని వర్షము కురిసిన వారంభించిరి. మధ్యాహ్నము పదాతి సేనలన్ని వడి మనమెడటి కందకపురుగులలో చాల ప్రత్యేకము లందు జొరబడ గలిగినది. కాని తక్కినవోట్లు వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. సాయంత్రము 6 గంటలకు శత్రువుల ఫిరంగుల జోరు క్లిగినది ఇక్కడ యుద్ధము జరుగుచున్నది. గతరాత్రి మేము వియోలెట్టుమీద కలెక్షన్లను ప్రేల్చి ఫిరంగులకు సాహాయ్యము చేసికొని జ్యూన్ కందకములలోని కొన్ని భాగములందు ప్రవేశించితిమి. కాని అవి తాత మనపాటి సేన వెనుకకు తప్పినది. ఇక్కడ చాల ఆంగ్ల సేనలు వెనుకకు గొట్టితిమి జ్యూన్ ముఖము చెప్పెమాట వాస్తవము కాదు. నిన్న జోరుగ బయోమధ్యములు జరిగినది. శత్రువుల విమానములతోదానిని, పడగొట్టితిమి. ఆ ఫిరంగిగుండ్లలకు వ్యతిరేక మైయానది: గాలిచే మ: బెయోమధ్య రెండు శత్రువులనొక పంతులను కొట్టుకొనిపోయినది. దానిలోనున్న వారు మంత్ర సాహాయ్యమున మన కందక సంక్రమణలో దిగి.

మరయుక ప్రకటన.

ఇప్రనుకు ఆంగ్ల ముఖ్యము హేరు. ఇప్రను మేము రైలు వేలము వ్యతిరేకములతోపాటు తీర్మానము జరిగినది. శత్రువులు తమకు నిన్నకలిగిన సహాయము నలన జిబులెవై ప్రస్తుత 7 వందల గజముదూరము ముందుకు త్రొక్కికొనిరాగా అక్కడ కాపాడుచున్న కనడా నైపు ఉదయము 7 గంటలకు తిరిగి యెదిరింపి శత్రువులకు చాల సలమునుండి ప్రయోగము తమి చేసిరి. కనడా నైపులు చాల కార్య పరాక్రమముతో పోరాడిరి. శత్రువులకు విపరీతమైన కలిగినది. వారు బోలెడుమంది శరములను వదిలివేసి వెళ్లిరి. ప్రీతికు సమీపమున, సోమనదికి ఉత్తరము ముందుకు కొందరు జర్మనులతో గలిగియున్నది కొందరు

వియోలెట్టు పట్టుకొనినట్లు. కందకములోని వారిలో కొందరికి నష్టము కలిగినది. కాని వారి చాలజ్యము కందకములలో బాంబులకు చేసిగతరాత్రి ఆగర్లువై నెర్చుతిభాగమునందలి శత్రువుల కందకములమీద పడి కందకోపభాగమునందున్న శత్రు సేనను చెల్లాచదుగొట్టి కందకములలోని వారిమీద బాంబులవేసి నష్టమేమియు లేకుండ మనసాసములకు విచ్చి చేరుకొంటిమి. నేడు లూనువద్ద ఫిరంగులు జోరుగ పనిచేయుచున్నది.

సరాసువారి ప్రకటనము.

సారిసు, జూన్ 3:—నిన్న రాత్రి యిట్లు ప్రకటింపబడినది. మ్యూనునదికి తూర్పుగట్టున పదాతికలెక్షన్ల యుద్ధము జరిగినది. తయోమాంటు మైవామూవద్ద ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది.

వానరంగమునందు మార్పులను లేక. నిన్న రాత్రి శత్రువులకు గలిగిన అనుకూలమును వారు వృద్ధి కలుగజేసుటకు ప్రయత్నింపలేదు, మ్యూనునది తూర్పుగట్టు మన దృష్టియ పంపులవై శత్రువు లగ్ని వర్షము కురిసింది.

వెర్నను రంగము

జోమంటు యుద్ధము.

తీర్మానము గా జలుగుచుండుట.

సారిస్ జూన్ 4:—ఈ మధ్యాహ్నము ఇల్లల ప్రకటింపబడినది.

వెర్నను రంగమున సేనా శాఖమునందు దండకుల ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగా జలుగుచున్నది. మ్యూనునదికి తూర్పు గట్టున తయోమాంటు నుండి డెంలాప్ వలెను రాత్రి పూట యుద్ధము వ్యాపించినది. జోమంటు లోటకు దక్షిణమున జర్మనులు కేలేటి అవనియును జొరబడిన వానరంగమున వచ్చిరి కాని వాన, డెంలాప్ రంగములందు శత్రువుల పని మేము సాగనియలేదు. వారికి అపరిమితము నష్టము కలిగినది. మ్యూనునదికి ఎవమత్తులు కాకటి అవనికి దక్షిణముననున్న శత్రుకందకములలో 100 మీటరులముందు వచ్చితిమి. కాకటి అవనికి మ్యూనునది గ్రామమునకును వచ్చు శత్రువులకుట్టడి భగ్నము చేసితిమి. మరని మాడకమువారు బల్లిమాకోమీద మరల బాంబులను వేయ ప్రయత్నించుచున్న శత్రునిమానులను వారందరి షార్కర్ విమానమును, ఇంకొక వెర్ననుమానును నేలగుల్పబడినది.

ఇంకొక ప్రకటన

లండను జూన్ 4:—వెర్నను యుద్ధము పూర్తియగుచున్నది. జరుము మన వైపుననే యుగము మాదనను కనబడుచున్నది పరానువారు ప్రకటింపిరి. అపరిమితము నష్టము గలుగుచున్న మిజ్యుము మొడిగా పోరాడుచుండుటయును ఒకవిషయము గోచరించుచున్నది. మిత్రులందరి నైపులు విజృంభించి యుండుట సాగుటకు ప్రార్థించుట ప్రభుత్వ యుద్ధమును తాము ఆజ్ఞాపక పోయిన కొంతకాలము కలెక్షన్ ఆంధ్రులగుట చేయుటకు శత్రువులు ప్రయత్నించుచున్నట్లు కనబడుచున్నది.

వాన్కోలు ముట్టడి.

జర్మనుల వృథా ప్రయత్నములు.

సారిస్, జూన్ 4:—నిన్న రాత్రి యిట్లు ప్రకటింపబడినది:—మ్యూనునదికి ఎవమత్తులను 8046 చుట్టగడ్డ మోర్లోము మ్యూనులకు మధ్య ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. మ్యూనునదికి తూర్పుగట్టున వానరంగులకును డెంలాప్ కును మధ్య జర్మనులు విజృంభించి ఆవగటిపూట యంతయును యుండుట రాజొచ్చిరి. వారు వరదలవలె మీదపడెడు తిన్నించిరి. కాని మన నైపులు కార్యభర్తములతో వా: నెదిరించి వారిని నిలిపి వేసిరి. వాన్కోలుకు పశ్చిమమున జర్మనుల యట్టుకులకు బదులు గామనై న్యమును విజృంభించి శత్రువులకు ముందుకు రాకుండ ఆపివేసిరి. వాన్కోలు వెల్లెనా పట్టుకొనుటకు జర్మనుల సర్వ విధముల ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఆరంగమున యుద్ధము ఘోరస్థితికి వచ్చుచున్నది. ఎల్లెనకు త్రోసికొని రావలయునని మొండి చేయిచున్న జర్మనునైపులను మన అగ్నివర్షము నిలిపివేయుచున్నది. శత్రువుల సేనలు మడిసిరి శత్రుసేనాముఖమున కేరుటకు వచ్చుచున్న కొత్త కొత్త నైపులు మన అగ్నివర్షము మఱల వెనుకకు బంపివేయబడును. వారందఱును డెంలాప్ కులకు వెనుకకుపోయిరి. మ్యూనునది కొండల దిగువనున్న గ్రామమున శత్రువులు చొరబడిరి

కొంతభాగ మాక్రియించుకొనిరి. కాని గ్రామమున విశేషభాగము మనకిందనే యున్నది. మ్యూసుండి తూర్పుతటమున నేనాముఖమున దండటకు ఫిరంగి మార్గము అతిక్రమముగా జలుగుచున్నది.

వేదాంత ప్రకటనము.

పాదము 4:—మ్యూసుండి శివస్థలమున శత్రువులు 804 గుట్టయందలి మన స్థానములపైను మనస్థితిను పంపులవైనను అగ్నిగోళములకు గుటిపించిరి. మ్యూసుండికి తూర్పుతటమున వాన్ కోటయొద్ద ఘోరయుద్ధము జలుగుచున్నది. తూర్పుతటమున శివస్థలములను శత్రువుల ప్రయత్నములు వ్యర్థము లైనవి. మన అగ్ని వర్షముచే వారముమీదను నష్టము నొందుచున్నప్పటికిని జర్మనులు కోటపై ననేకపర్యాయములు గవినీ పడిరి. కాత్రిపుట శత్రువులు కోటకు త్రవ్వించు ఫాన్ స్థలమునందు ప్రవేశించిరి. ఫాన్ స్థలమునందు ముఖ్య భాగము మన కిందనే యున్నది.

మధ్యాహ్న ప్రకటనము.

పాదము 4:—ఈమధ్యాహ్నము మిట్లు ప్రకటించబడినది. నిన్న సాయంకాలము దంబూర్ వాన్ కోటలకు జలుగు శత్రువులు విజృంభించి యాతలాని కందకములలో ప్రవేశించిరి. కాని మేము వారిని వెంటనే తిరిమివేసితిమి. ఉదయము వారు యజుల పడవ ముందుకువచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని వారిని సాగనిపెట్టెను.

మేనెలలో విమాన నష్టములు.

లండను జూన్ 3:—మేనెలలో ఆంగ్ల, పరాసు, జర్మనుల ప్రకటించిన సంగతులను బట్టి ఎరికెన్ విమానములు నష్టమొకటియైనది ట్రెన్సువల్రిక, లెక్కవేసింది. జర్మనులకు 58 విమానములు నష్టమైనవి. తాము 7 ఆంగ్ల విమానములను, 13 పరాసు విమానములను నష్టపరచింట్లు జర్మనులు చెప్పుచున్నారు. తమకును విమానములు నష్టమొకటియైనవి ఆంగ్లేయుల లాభమొకటియైనది.

రష్యా

రీగా యుద్ధము

రష్యావారి ప్రకటన.

పిటర్ గ్రాదు జూన్ 4:—రష్యావారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—జాకోబాబుబర్గ్ గురువారము ఉదయమున జర్మనుల ఫిరంగులకు తుపాకులతో ఆస్పాత్రిక నష్టపరచుటకు పరిపించి మూడుసార్లు దహితమై చుట్టడించిరి. మేము అగ్నివర్షము వురిపించి ఆగి వారిని వారి కందకములలోనికి కొట్టివేసితిమి. ద్వీచిక్కు పరగములందు శత్రువుల ఫిరంగుల తిరిగివచ్చుచున్నవి. సమగ్రమున దక్షిణమున శత్రువులై దింపగా మేము విజయము గొట్టితిమి.

రష్యా బర్గ్ వారి యుద్ధము

మా మహావీరుల రష్యా వధలివేయుట.

పిటర్ గ్రాదు జూన్ 4:—రష్యావారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ట్రెబ్టె గ్రాంతిమునకు టర్కికా దిట్టముగ యెరించగా, మేము వెంటనే గొట్టితిమి. మా మహావీరులగర్ బర్గ్ నేను, ములను, మిట్టవేసికొన దలచినందున కంఠేనా ఫర్వముచేసి వారినివధలివేసితిమి. టర్కికావారి నేనయు కర్తవ్యమునకు ద్రోవించి గ్రాంతిమున మునుపకువచ్చుటకు యత్నించగా విజయము గొట్టితిమి.

ఇటలీ

ఇటలీయును రంగము.

ఏషియాగో సితి.

లండన్ జూన్ 4:—ఏషియాగో, ఆఫ్రికా ఇటలీవారి స్థానములలో చేసిన సేతధూతులు గావు. ఇది ఇటలీ చేత్రు సహద్యులను సుమారు 12 మైళ్లదూరమున వైసె వాహువాపు రోడ్డుపైనున్న రెండు పిన్నపట్టణములు. జనులందఱును ఆపట్టణములకు విడివిపోవలసివచ్చి ఇటలీవారు ఇదిగఱ కేరకటించిరి.

మయొక ప్రకటన

రోమ్ జూన్ 4:—శత్రువులు అనేకస్థలముల విజృంభించి ముందుకుపోయి ప్రయత్నించిరి. కాని ప్రతివీరున వారిని సాగలేదు. పోనీవాటారెంట్ పై ఫిరంగులు తీరముగా ప్రయోగించబడినవి. పోనీవాటారెంట్ పై శత్రువులు అగ్నివర్షము విశే

షముగా వురిపించిరి. కాని మేము వారిని వెంటనే తిరిమివేసి వారికి విశేషనష్టము కలిగించితిమి. వెంగ్రివ తుశాస్యభాగమున బెల్జింట్ స్థానము ఒకనిమిషము శత్రువులచేతికిని ఇంకొక నిమిషము ఇటలీయనల చేతికిని అనేకసార్లుగాయి, కడటికి జయప్రదముగా ఇటలీవారిచేతికి వచ్చినది. శత్రువులను నముల కొన్ని ఆల్బా, వెనెటా, వెనెటా, పియోసాములపై బాంబులు వేసింది. నష్టము లక్షమయినది. ఆగురుకి మాత్రము గాయములులేకరించి. బెటికోలోయందు శత్రువులు విడిచినవోట్లు ఇటలీవారు మారుబాంబులు వేసిరి. శత్రువులకు విశేషనష్టము కలిగినది. ఇటలీవారి విమానములు పడవగ మేమియులేక సురక్షితముగా తిరిగివచ్చినవి.

పోనీ సాయుధము.

రోమ్ జూన్ 4:—ఎడిక్, బెంటాలకు నడుచు ముఖ్యముగా పోనీవా ప్రవాహము వర్షము పెట్టి కమ్యూరి రంగము కర్షకు యుద్ధము తీరముగా నున్నది. పోనీవాపై శత్రువులనేక పర్యాయములు గవినీపడిరి. కాని వారి ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలమయినవి. ఇటలీయను సైన్యములకు భేదించి ముందుకువచ్చుటకు వారు ప్రయత్నించిరి. కాని ఒక అడుగైనను ముందుకు రావాలకుండునట్లు చేసితిమి. పెట్టిక మ్యూసిపీతధూమియందేపియాగోజుకు యుద్ధమిట్టిగ్రముగా జలుగుచున్నది. మాంటిసెంజోపీతధూమియందలిదారుభాగము ఇటలీవారి స్వాధీనమున నున్నది. ఇచ్చట శత్రువుల పరిసారులు లేక. వారిప్రయత్నములన్నియు విఫలములగుచున్నవి. ఏషియాగోరంగమునందు ఇటలీవారు ముట్టడి, శత్రువుల అగ్నివర్షములవలన కొంచెయిటలము కలిగినది. జయప్రదముగా సాగుచున్నది.

ఇటలీవారి ప్రకటనము

లండను జూన్ 4:—లేగరీవా లోతుందు ఫిరంగి యుద్ధము తీరముగా జరిగినది. కడదిన శుక్రవారమునాయంకాలము ఆఫ్రికావై నైతిమాల గానన్న బెనాకోజిట్టు శత్రువులు ప్రోసిగివచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని మేము వారి నెగ్గించి వారిప్రయత్నములకు విఫలముచేసితిమి. శివవారము మధ్యాహ్నము శత్రువులు ఒకప్రవాహముగా వచ్చి కొల్లానా, కల్పానీ సాలకు మధ్యకన్న స్థానములపైబడిరి. వారినివధలి తిరిమివేసితిమి. పెట్టిక మ్యూసిపీతధూమియై మాంటిన్ బియోసానము కొజుకు తీరమున పోరాటము జరుగుచున్నది. ఒకనిమిషము మన వైపునకునే ఇంకొక నిమిషము వారివైపునకు జయము తిరుగుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మను చక్రవర్తి.

తూర్పురంగమునందు.

ఆంట్వెర్ప జూన్ 4:—జర్మను చక్రవర్తి తూర్పురంగమునకు వెళ్లుచున్నట్లు తెల్లినందున తెలియపర్చినది.

స్పెయిన్ లో వివజ్వరము.

లండను జూన్ 3:—స్పెయిన్ లోని స్థితిగతులను పరాసు వైద్యులు తమ యంతరంగములవలన ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—జర్మనీలో వర్షాభిరూప జరిగినట్లే ఇక్కడ జరిగినది. స్పెయిన్ లోని వివజ్వరము బహుళమైనది. జర్మనులు పారిపోయి, ఖయిదీలలో నైద్యజ్ఞానమున్న ఒకరు కోసులగుచున్నారు. వైద్యమునకు కావలసిన పరికరములు లేవు. తిండియు బాకుండయిన పరాసువారు తినునది. దానివిదాన వైద్యులలో జర్మనులవల్లించి ఆతమానించిన ఖయిదీలతో వీరినిబాడ ఒకవోట పారవేసిరి.

టర్కీ

కాటియా దక్షిణయుద్ధము

టర్కీ నేను పారిపోవుట.

లండను జూన్ 4:—ఆంట్వెర్ప కాటలిట్టు ప్రకటించుచున్నారు:—కాటియా తుశాస్యభాగమునందు 20 మైళ్ల దూరములోనున్న శత్రుస్థానమున అష్టావలోమన ఆర్మీకేసముట్టడించి చాల నష్టముకలిగించి తూర్పుముఖముగ శత్రువులకు తిరిమివేసింది. పారిపోవుచున్న టర్కీవారివిదాన బ్రిటిషు విమానములు బాంబులు వేసినవి.

డెఫురువర్ష శత్రువులనష్టము.

లండను జూన్ 4:—ఆంట్వెర్ప కాటలిట్టు ప్రకటించుచున్నారు:—మొదట ఆతలానిదానికంటే టర్కీ వారికి ఇక్కడ ఎక్కువనష్టము కలిగినది. కట్టణపునసంఖ్యలోని సగమునుండవకు పట్టణమునకు వచ్చిచేరి.

బల్గేరియా

సోఫియా వట్టణము

బల్గేరియాను బలవంతు యందుకు. లండను జూన్ 3:—సోఫియా తూర్పునకు శత్రుక బుభారెట్టు విశేషము డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—సోఫియా చుట్టును బోలెడు గుఱుయే గాటులు జరుగుచున్నవి. ఆఫ్రికా జర్మనీలకుండు అనేక పెద్దఫిరంగులు వచ్చినవి. పశ్చిమా దిక్కున వారినిబాడ సేనలో చేర్చుచున్నాడు.

గ్రీసు

లాగసు శేపు.

విమానములు బాంబులు వేయుట.

సోఫియా జూన్ 4:—లాగసు శేపుమీద విమానములు బాంబులువేయుగా బల్గేరియావారి యంగ సామగ్రి నిలయునట్లేరిపోయినది.

బల్గేరియా సేనలు

గ్రీసులో ప్రవేశించుట.

సోఫియా జూన్ 4:—ఒక తింతివాన్తవలన సేనంగతులు తెలియుచున్నవి:—25 వేల బల్గేరియాసేనలు గ్రీసులో ప్రవేశించిరి. వీరిలో కొందరు జర్మనులకు వేసికొని యుద్ధమున భరించి యుండిరి. సరివాద్దులనుటియున్న జిల్లాలోని ప్రజలు దక్షిణముఖముగ పారిపోవుచు బల్గేరియా వారి ప్రజలను దోచుకొని, వాళ్ళు చేసి, స్త్రీలకు మాంధంగము చేయుచున్నారని, చేళ్ళును వ్చారు. ఇందువలన సెనుసరకువర్ష ప్రజలు కల్లపిల్లి రావుచున్నాడు.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా యుద్ధము

శత్రుస్థానముల శాక్రమించుట.

లండను జూన్ 4:—జర్మను పట్టుగా కిల్లుప్రకటించుచున్నారు:—మనసేన విరోధినిగడ్డకన్న స్థానములకు గతనెల 20-6 వేదవి కొద్దిసాటి మునుకొ యెరించి వాని స్వాధీనము చేసికొనెను. సోమాలీవైపునకు శత్రువులు పారిపోయిరి. వారివారిలో నొకరంటెను ఫర్వముచేసి: వారికలైతలకు మనచేతులలో విడిచిపోయి: మనవైపునకు యందుకు పోవుచున్నాడు.

అమెరికా

అమెరికా సాగరము

వాషింగటన్ జూన్ 3:—అమెరికా సాగరమునకు 5 క్రూసరులు, 4 వేల క్రూసరులను, 10 ఉస్ట్రోయరులను, 50 సబుమెరైనులు, 180 విమానములను పట్టుటకు తెచ్చినట్లును, ప్రతినిధిసభ వారంగీకరించిరి.

రుమేనియా

టర్కీ రుమేనియాలు.

సగరల ఎరువుల తీరుచుతి యేర్పాటు.

బుభారెట్టు జూన్ 4:—కెటోల్, గోధుమల టర్కీకు పంపుటకు వానిలములకు టర్కీవారు గుసేనియాకు పాగావంపుటకును, రుమేనియావారు టర్కీలో కొద్దికోలలలో యేర్పాటుచేసికొందు. బల్గేరియాతో నిట్టియేర్పాటుకు మంత్రివర్గము వారంగీకరించలేదు.

రైలువేస్తేషనులో దొంగతనము

కలక్తా జూన్ 3:—శివవారము వాడు రాత్రిమూడు 10 గంటలకు మౌరా రైలువేస్తేషనులో ఇంట్రిక్యేటులు రైగతి టిక్టు ఇచ్చుచోట ఒక దొంగ తగము టిక్టినది 380 రూపాయల నోట్లుగలిగిన ఒక కోట దిత్తి గోయినది. గుంపులగుంపులుగా జనులు టిక్టులు తీసికొనుటకు నడుచుండిరి. ఒక యాదలి వంగచేయకు (టిక్టెచ్చు నకడు) వెక కరు మర్రి సానుకుల నుండి టిక్టులు తీయుచుండెను. దొంగ ఒకడు ముసలి గుఱుస్తామాచే లేడుగా అనినెలది శిక్ష్కట్టు అంగచ్చు చిన్నకిటికరింటి దానిని శిక్షించి 450 రూపాయల నోట్లుగల కోటదిత్తి తొలగించుండి టిక్టుగా తీసివచ్చెను ముసలి గుఱుస్తా తొగి మాయపట్టికి 6 నోట్లు క్రిందకడియుండెను. గందిమాయమైయుండెను అతడు తొలగి పోవుట వారికి రిపోర్టుచేసెను పోలీసువారువచ్చి మందరి బాని దొంగ కనబడలేదు.

పల్నాఁ జమీనా మేరల నెమ్మ:- జమీందారీ గ్రామ
 ద్వారా కాసనము ఏర్పడి అయితానిక నచ్చినతరువాత అతఁడు
 పూర్వము మామూలుగా వసూలు చేయుచుండిన మరలు
 దునుము ముక్కుగు నెమ్ములు తీసివేయబడినవి. కాని పల్నాడు
 సంస్థానముగా మేరల (ఉప్పుపైమెన నెమ్ము) రూపాయకు
 కి ప్రైలవంతున వసూలు చేయుచున్నాడు, ఈ నెమ్ము ఎందు
 నకు విధిపడినది తెలియదు ఈ సామ్యులు ఎల్లు చనియో
 గించుచున్నది తెలియదు. ఈ ఆచారము అతితర జబూలలో
 లేదు. అట్టిపద్ధతిని పల్నాడుజమీనా ఎందునకు ఏర్పడినది,
 ఆసామ్యుల ఎల్లు చనియోగించుచున్నది అని కాని తెలిస.
 పలసి యున్నాడు. ఒక పక కారణాంతరముచే నెమ్ముల తీసి
 వేయబడు విశేషతనియేడ దానిని వారకా, ముక్కులు జకోప
 యోగములకు కార్యములలో ఆప చనియోగించవలసి యుండు
 రని ఒకవిలేఖకుడు మా పేర వ్రాయుచున్నాడు.

THE GREAT WAR.

Great British Munitions Output.

OFFENSIVE EXPECTED AT END OF JULY.

Verdun Battle Culminating: Result in France's Favour.

INDIAN WOMEN'S UNIVERSITY INAUGURATED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Postponement of Whitsuntide. Britain's Great Munition Output.

ALLAHABAD, June 4.
LONDON, June 3rd.—Meetings of employers and employed continue to pass resolutions approving the postponement of the Whitsun holidays.

Mr. Henderson, Minister of Education, addressing one of these gatherings last night, said that the test of fighting capacity and military genius had yet to come. The Government had been endeavouring to prepare, and when the testing time came the British army would be better represented on all battlefields than had been the case hitherto during the whole war. He was not in a position, he said, to give all the facts at his disposal, but he stated on the authority of the Minister of Munitions that in regard to stocks of ammunition, machine guns and heavy guns to the highest standard and shells of the highest calibre, we stood better than the Minister in his most sanguine moment ever expected we should stand. The need of deferring the holidays was undeniable. The enemy might transfer his attention to us, and it would then be necessary to expend ammunition at the rate at which it was being expended at Verdun. The question had been asked why it is postponed to the end of July. It was sufficient to say to the end of July, and not after the end of July, and that ought to speak with greater eloquence than any language he could use. The longer the output the greater would be the response from the men in the trenches. He hoped the latter would be able to strike the hardest blow yet struck on behalf of the Allies' cause.—(The "Pioneer's" special cable.)

War on Merchantmen. British Steamers Sunk.

LONDON, June 4.
The British steamers "Tweedmouth" and "Lady Ninian" have been sunk.
The British steamer "Baron-Vernon" has been sunk.

Two British Steamers Sunk.

LONDON, June 4.
The British Steamers "Dewland" and "Salmonpool" have been sunk.

Two More Steamers Sunk.

LONDON, June 4.
The British steamers "Golconda" and "Emgrove" have been sunk. The "Golconda" was bound for Calcutta when she was sunk. Five of those on board are missing.

Premier on Lord Kitchener.

SIMLA, June 4.
A Secretary of State's message to the Viceroy says:—Mr. Asquith in the House of Commons eulogised Lord Kitchener's services in summoning into existence in so short a time with so little friction the enormous army now serving. Mr. Asquith reminded the House that we had started the war on a military system which provided for the despatch abroad of only 150,000 men, and we had been faced with strange and unforeseeable emergencies, dangers, and hazards, brought into being in almost kaleidoscopic variety and unexpectedness.

Dardanelles and Mesopotamia.

LONDON, June 4.
In the House of Commons, on a motion for the adjournment, Mr. Churchill and others urged the publication of the papers relating to Mesopotamia and the Dardanelles. Mr. Bonar Law announced that a day would be given for the discussion of the operations in Mesopotamia, while all the documents, except those of the most confidential character, would be published so far as the public interest permitted.

Grant for Prisoner's Widow.

LONDON, June 4.
In the House of Commons Mr. Chamberlain said that the question of granting an allowance to the widow and children of Pettigrew who died as a prisoner at Assam would be settled very speedily.

Mr. Herbert Samuel in Dublin.

LONDON, June 4.
Mr. Herbert Samuel in Dublin has conferred with Sir Robert Chalmers.

Whitsun Holidays Cancelled.

LONDON, June 4.
The Liverpool Cotton Association has cancelled the Whitsun holidays.

A Prohibition.

LONDON, June 4.
The "London Gazette" announces that Messrs. Battalion and Handelsblad have been added to the firms with whom persons in the United Kingdom are prohibited from trading.

Mr. Churchill Relinquishes Colonelcy.

LONDON, June 4.
The "London Gazette" announces that Major Churchill, relinquishes his temporary Lieut-Colonelcy on ceasing to command the battalion of Scots Fusiliers.

France.

Verdun Battle Culminating.

LONDON, June 4.
"The battle of Verdun is culminating, and the result appears already to be in our favour," says a French semi-official statement. "The only explanation of the enemy's stubbornness, despite his terrific losses, is that he is obliged to finish as quickly as possible in order to delay, if not prevent, the Allies' offensive."

Furious Assaults Against Vaux Fort.

LONDON, June 4.
PARIS.—This afternoon's communique says:—Left of the Meuse our positions on Hill 304 and our second line were subjected to violent bombardment. On the right of the Meuse the struggle continues in the sector of Vaux Fort with the same desperation. All enemy's attempts to the West and East were repulsed. The Germans multiplied their furious assaults against the fort, itself, despite the ravages in their ranks caused by our artillery and machine guns, which drove the foe back time after time. Nevertheless in the course of the night parties of the enemy penetrated the Fosse north of the fort, in the interior of which we are holding out vigorously.

LATER.—The Vaux front.—The situation is unchanged in Vaux Fort. The enemy did not attempt to develop the advantage he gained last night. Our second lines on the right of the Meuse were bombarded.

GERMANS ATTACK FORT VAUX.

Desperate but Unsuccessful Fighting.
Enemy Masses Mown Down by Gunfire.

LONDON, June 4.
PARIS.—The following communique was issued last night:—On the left of the Meuse both artilleries were very active in the sector of Hill 304 and between Mort-homme and the Meuse. The Germans on the right bank of the river attempted, between the pond at Vaux and village of Dambloup, a powerful offensive which continued all day. Continual attacks of compact masses succeeded one another, but the magnificent resistance of our troops held the upper hand. West of Fort Vaux our counter-attacks in reply to every German attack prevented any enemy progress. The fighting in front of Fort Vaux, which the Germans sought to capture at all costs, attained an unprecedented fury. Assaulting columns were mown down by guns and machine guns and suffered enormous losses. The enemy masses sent up reinforcements were caught by the fire of our heavy batteries and flowed back in disorder towards Dieppe. The enemy in the sector of Dambloup at the foot of the Meuse heights succeeded in penetrating the village, of which we hold the greater part. An artillery duel continues very fiercely on the whole on the right of the Meuse.

The Afternoon Communique.

LONDON, June 4.
PARIS.—This afternoon's communique says heavy attack in the evening in the ravine between Dambloup and Vaux Fort gained footing in our trenches, but a counter-attack immediately drove the enemy out. A second attack in the morning failed before our artillery fire.

Artillery Duels.

LONDON, June 4.
PARIS.—Last night's communique stated: On the right bank of the Meuse there was no infantry action. Artillery duel continued very violent on the Thiaumont farm.

Fierce Fighting at Douaumont. German and French Advances.

LONDON, June 4.
PARIS.—This afternoon's communique reports a very violent bombardment on the whole front at Verdun. On the right of the Meuse the battle continued to vary during the night, being fought with Thiaumont farm as far as Dambloup. Enemy assaults in the Thiaumont and Douaumont region were repulsed. South of Fort Douaumont the Germans penetrated the southern part of the Caillette Wood and reached Vaux Pond, but all their attacks in the region of Vaux and Dambloup were broken with very heavy losses. On the left of the Meuse we advanced a hundred metres in enemy's communication trenches south of the Caurettes Wood, between which and the village of Cumieres an enemy attack was stopped by our fire before it could debouch. Our air squadrons scattered an enemy squadron which attempted to drop bombs again on Bar-le-Duc. A Fokker and another enemy aeroplane were fallen.

TELEGRAMS.

Sharp Fighting on British Front. British and German Attacks.

LONDON, June 4.
A communique from General Sir Douglas Haig says:—There was sharp fighting in the Ypres salient to-day on a front of three thousand yards between Hooge and the Ypres-Commines railway. The Germans opened an intense and sustained bombardment at a quarter past nine in the morning extending over the abovementioned front and the area behind. Their infantry attacked at noon and succeeded in penetrating our front trenches at several points, but were repulsed elsewhere. The enemy's artillery slackened at half past six in the evening. Fighting continues in this locality. We exploded craters on the Vimy Ridge last night, and in combination with the artillery penetrated the German trenches at a few points. Our infantry subsequently withdrew. The German communique's assertion that strong English forces were repulsed at this point is incorrect. Much aerial work was accomplished in clear weather yesterday. An enemy machine was brought down in a fight in the air and burned by artillery fire. Another was driven down and damaged. One of our balloons was driven by the wind into the enemy lines. Its occupants landed in our lines in parachutes.

Very Severe Fighting. On British Front.

LONDON, June 4.
A communique from General Haig says: Very severe fighting continued without ceasing southeast of Ypres between Hooge and the Ypres-Commines railway. The enemy following up yesterday evening's initial advantage, pushed attacks at night and succeeded in pushing through our defences to a depth of seven hundred yards in the direction of Zinneke. The Canadians holding the sector counter-attacked at seven in the morning and succeeded in gradually driving the enemy from much of the ground he had gained. The Canadians behaved with the utmost gallantry in counter-attacking successfully after heavy and continuous bombardment. The enemy's losses were severe and many German troops were abandoned. Opposite the Reentrant in our line near Fricourt north of Somme, a small party raided the German line last night bringing back prisoners after a sharp engagement with the Germans. The trench party suffered casualties, but bombed several German dugouts. We raided the enemy trench south-west of Augres last night, disposing of the garrison above ground and bombing five dugouts. We retired without loss. There has been much artillery activity to-day at Loos.

Air Losses in May.

LONDON, June 3rd.—The "Times" has compiled a table of air losses during May from the daily official Anglo-French and German reports. The allies destroyed or caused to descend, in the circumstances suggesting wreckage behind the enemy lines, 58 German machines. The Germans claim seven British and 34 French. The British admit a loss of seven machines.—(The "Civil and Military Gazette" special cable.)

Russia.

German Attack Near Riga. Stopped by Russian Fire.

LONDON, June 4.
PETROGRAD.—A communique says the Germans at three o'clock on Thursday morning suddenly opened fire with rifles, machineguns, trench mortars and big and light guns north-west of Jacobstadt. Their infantry attacked three times, but after passing their entanglements were thrown back to their trenches by our fire. Enemy artillery has been active in the vicinity of the Dvinsk positions. An enemy attack south of Smorgon was repulsed.

Italy.

Austrian Offensive Continues.

LONDON, June 4.
ROME.—A communique reports that enemy offensive continued without interruption but was everywhere stopped dead. There was intense bombardment on the Posina torrent. The enemy violently attacked the Posina heights, but were everywhere repulsed with heavy losses. Northeast of Cengio the position of Belmonte changed hands repeatedly and eventually was brilliantly recaptured and held by the Italians. Enemy aircraft dropped bombs on Ala, Verona, Vicenza and Schio, the damage done was very slight. Six persons were wounded. Italians dropped hundred bombs on encampments in the Asiago valley with good results, and returned safely.

Battle Becoming Desperate. Italians Stand Firm at Posina.

LONDON, June 4.
ROME.—A communique issued here states that the battle between the Adige and the Brenta is becoming more desperate, especially along the Posina torrent and in the Sette Comuni zone. Violent and repeated enemy attacks against Posina were repulsed with enormous losses. The enemy made furious efforts with great forces against the Italian wings, but were unable to advance a foot. Fighting on the Sette Comuni Plateau has been very desperate as far as Asiago. The Italians are still masters of the lower plateau on Monte Cengio, where they are resisting incessant attacks. The Italian counter-offensive at Asiago made some progress, though impeded by enemy artillery fire.

The Situation at Asiago. An Explanation.

LONDON, June 4.
Asiago and Arsiero are not the plateaux which the Italians still hold, but small towns half a dozen miles within the Italian frontier at the head of roads leading to Vicenza. The Italians have already announced their evacuation.

TELEGRAMS.

Latest Rome Communique.

LONDON, June 4.
The Rome Communique says:—In Lagarina Valley there has been keen artillery duel. The enemy's infantry on Friday evening attempted to break through in the direction of Onaro southwest of Arsiera. We vigorously counter-attacked and repulsed the enemy. On Saturday afternoon great masses of enemy were hurled against our positions between Colono and Colposina. They were repulsed with very heavy losses. On Sette Comuni Plateau the struggle for the possession of Monteleungio continues with alternating fortune.

Turkey.

Turkish Attacks Repulsed.
Russians Evacuate Mamahatun.

LONDON, June 4.
PETROGRAD.—A communique says:—In the Caucasus we repulsed a heavy attack in the Baiburt region. Strong Turkish forces attempted to outflank our salient near Mamahatun. We evacuated Mamahatun after destroying the bridge. In the direction of Diarbekir we repulsed an offensive by Turkish infantry and Kurdish cavalry.

An Anzac Success.
Turks Attacked and Routed.

LONDON, June 4.
It is officially announced that Anzac mounted troops on May 31st attacked an enemy post twenty miles north-east of Kafia and drove the enemy eastward with considerable loss. British aeroplanes bombed the fleeing Turks.

Enemy's Losses at Darfur.

LONDON, June 4.
It is officially announced that the enemy's losses at Darfur are heavier than previously estimated. War material is pouring in. Already half the population of twenty-five thousand has returned to the town.

Rumania and Turkey.
An Exchange of Commodities Arranged.

LONDON, June 4.
BUCHAREST.—Rumania will shortly make an arrangement with Turkey allowing the exportation to Turkey of petrol and wheat in return for tobacco. The Cabinet has rejected a similar arrangement with Bulgaria.

Greece.

Air Raid on Lagos.

LONDON, June 4.
SALONIKA.—An aeroplane raid on Port Lagos caused an explosion in a Bulgarian munitions depot.

Bulgarians in Greek Territory.
Inhabitants Panic-Stricken.

LONDON, June 4.
SALONIKA.—A telegram states that twenty five thousand Bulgars have entered Greek Territory, some thousands of them clad in German uniforms. The Greek inhabitants of the border districts are fleeing southwards and spreading panic as far as Seres by reports of rape, murder, and pillage.

Bulgarians Fortifying Sofia.

LAHORE, June 4.
LONDON, June 3rd.—The "Corriere della Puga's" Bucharest correspondent says that formidable defences are being prepared around Sofia. Many heavy guns have arrived from Germany and Austria. Men of sixty years of age are being armed.—(The "C. and M. Gazette.")

Germany.

Kaiser on Eastern Front.

LONDON, June 4.
AMSTERDAM.—An official message from Berlin says the Kaiser is visiting the army groups on the eastern front.

A Parallel To Wittenburg.

LAHORE, June 4.
LONDON, June 3rd.—A published account of the experiences of the French physicians at Stendal shows a parallel to Wittenburg. Typhus broke out and the Germans fled. An ill-equipped prisoner doctor dealt with the sick. The food was so bad that the French refused to eat it, whereupon they were placed in an enclosure with prisoners from Wittenburg suspected of typhus.—(The "Civil and Military Gazette" special cable.)

Africa.

Progress in East Africa.
Enemy Position Taken.

LONDON, June 4.
General Smuts reports that the position at Nkomzeni was assaulted and carried on May 30th with slight loss. The enemy retreated to Nkomazi station, blowing up a bridge and leaving a train in our hands. Our columns are continuing the advance.

United States.

United States Naval Programme.

LONDON, June 4.
WASHINGTON.—The Naval Appropriation Bill has passed the House of Representatives. It authorises five battle-cruisers, four scout-cruisers, ten destroyers, fifty submarines, and one hundred and thirty aeroplanes.

Brazil and Cotton.

LONDON, June 4.
RIO DE JANEIRO.—President Braz has opened a Cotton Congress with the object of taking measures with a view to enabling Brazil to supply the world's cotton markets.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 4.
The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State, dated London, 1st June, 1916:—

The Germans, after a very heavy bombardment about Neuve Chapelle, made an infantry raid, which penetrated the British trenches. The raiders were subsequently driven out. Another raiding party failed to enter our trenches before Verdun. The Germans are multiplying their assaults on the left Bank of the Meuse.

The French had to evacuate the advanced trenches south of Caurettes Wood, but the enemy were unable to occupy them.

It seems that the Germans are renouncing the hope of taking the fortified zone from Avocourt Wood to Hill 304, and are seeking another passage through Chattancourt. Two converging actions on each side of Cumieres were repulsed by the French in the direction of Chattancourt. On Tuesday night the enemy entered Chattancourt in the darkness, but a vigorous counter-attack drove them out and restored the line. On the outskirts of Cumieres the French captured a fort on Wednesday and eased the pressure of the enemy on Morthomme.

The Italians repulsed fresh violent attacks in the Adige Valley. The Austrians are concentrating their forces in the Asiago valley. The Italians evacuated Punta Corbin, three miles north-east of Arsiero. The situation in the Sugana valley is unchanged.

The British column advancing down the Pangani river in East Africa reached the south end of the Pare mountains and located the enemy occupying strong entrenched positions near Mikochini.

Another Cable.

SIMLA, June 4.
The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India:—

Continuous and heavy shelling occurred all day by both British and Germans in the neighbourhood of Vimy Ridge and also less activity about Lens and Ypres. British aeroplanes had a long running fight. One of the enemy's was brought down, and the British lost one owing to activity on several points.

The Germans before Verdun are returning to alternating battering-ram tactics now on the west and now on the east of the Meuse. Efforts to penetrate through the defile of the Meuse valley beyond Cumieres having failed, the enemy on Wednesday night launched a new assault against the slopes east of Morthomme, but it was moved down by fire before it could reach the French lines. The Germans on Thursday afternoon, after intense artillery preparation, rushed with impetuous dash upon the positions between Thiaumont and the village of Vaux and eventually, after desperate attempts, gained a footing in the advanced line between fort Douaumont and the Vaux pool.

The Austrians held on each flank but are making head way in the centre of the Italian position and have occupied the evacuated towns of Asiago and Arseiro. The Italians repulsed a further attack on the Boel pass, Aidge Valley.

The Russians report artillery and rifle fire on the whole of their western front. The Turks made three attacks in the direction of Baiburt but were forced to retire simultaneously. The Turks attacked and occupied Mamahatun.

Calcutta.

Theft in a Railway Station.

CALCUTTA, June 5.
Shortly before 10 O'clock on Saturday night a robbery was committed at the Intermediate Class Extra Booking Office at the Howrah Station when a leather bag containing Rs 390/- in currency notes was taken away. There was a great rush of intending passengers at the counter of the booking office and the Booking Clerk, an old Bengali, had occasion to turn his back for a while on the flap door in order to take out certain tickets from the shelf. It is believed that the culprit seeing that he could not be seen by the Booking Clerk pushed the flap door open and seized the leather bag containing Rs. 450/- in currency notes from the almirah inside the Booking office. In the hurry the thief dropped six currency notes on the floor. On looking round the Booking Clerk was shocked to find six notes strewn on the floor and on looking for the bag it was found that it had disappeared. The police arrived quickly, but no trace could be obtained, for the thief who left no clue behind.

Bombay.

Indian Women's University Inaugurated.

POONA, June 4.
The Indian Women's University was formally inaugurated last evening when the first meeting of its Senate was held in the Amphitheatre of the Ferguson College. About forty elected Fellows were present some of them having come from long distances specially for the occasion. Prominent among these were the Hon'ble Mr. Sastriar and Mrs. Cousins from Madras, Professor Sanjiva Rao and Professor Peltang from the United Provinces, Dr. Jivraj Mehta, Messrs. Gharpur Dalvi, Joshi and several others from Bombay. Professor Karve at Chairman of the Provisional Committee welcomed the Fellows and made a lengthy statement tracing the growth of the University movement from its inception in December last when, as President of the National Social Conference, he adumbrated the scheme in his presidential address. Professor Karve also dealt with several objections brought against the movement. Dr. Sir Ramakrishna Gopal Bhandarkar was elected as Chancellor of the University on the motion of the Hon'ble Mr. Sastriar seconded by the Hon'ble Mr. Kamat and the election of the Hon'ble

Principal Paranjpye as Vice-Chancellor was proposed by Professor Sanjiva Rao and seconded by Mr. Dixit. The Provisional Committee had decided that the Chancellor and the Vice-Chancellor should be called, the President and the Vice-President respectively, but when the proposal came before the meeting it was resolved to retain the nomenclature Chancellor and Vice-Chancellor. A syndicate consisting of the Chancellor, the Vice-Chancellor, the Registrar, the Principals of affiliated College, and seven members to be elected by Fellows, was then appointed and the Syndicate was authorised to exercise the financial powers of the Senate, until the next meeting of the Senate. It was then resolved that the Syndicate should be requested to frame rules and regulations for the University. This ended the first day's business of the Senate.

Insignificant Damage done by Lightning.

BOMBAY, June 4.
Besides petty damage done to the tower of Mandvie fire brigade yesterday, lightning seems to have done equally insignificant damage to Byculla Club building which was struck and the flash of lightning, according to a resident of the Club, looked as if it passed through the room known as Kiosk like a ball of fire. The damage was slight. The building appeared to have been struck across the dome of the hall, which has been cracked in several places. A few tiles were also broken and an iron column in Kiosk under broken tiles appeared to have been shaken by the concussion.

Punjab.

A Eurasian Shot Dead.

LAHORE, June 4.
Mr. Thomas Crogan, son of a foreman of the North Western Railway was shot dead at Chaman on the 24th ultimo by two men, who fired at him through the window of the house in which he was at the time. The tracks of the murderers were traced to the frontier where the pursuit was taken up by the Afghan authorities in co-operation with the British border military police. Nothing further has since been heard of the fugitives. The motive for the murder is not known.

Mysore.

Buddha: The most Remarkable Figure
in Indian History.
A Missionary Lecture.

BANGALORE, June 4.
A lecture about Monk Singers of early Buddhism was delivered at the Hall of the Y. M. C. A. in the Bangalore city by Mr. K. J. Saunders of the Young Men Christian Association. Mr. Saunders who has become conversant with Buddhist literature during his stay in Burma and Ceylon has rendered many of the Buddhist songs into English verses. At the lecture yesterday he read out many of his own verses as well as some of those translated by Mrs. Rhys Davis. In the course of his remarks, Mr. Saunders stated that India owed a vast debt to Buddha and his early followers a debt greater perhaps than she could have realised. His religious sincerity, his vast earnestness, his humility and courtesy, the compassion he showed and inculcated for all living things, above all his great sense of righteousness these qualities made him the most remarkable figure in Indian History and one of the most mighty influences for the good of the country. Perhaps the secret of his success lay, most of all in the wonderful optimism with which he met sinful and struggling souls never despairing of any man. When he passed away, a company of men and women had gathered about him, devoted to his person and to the ideals he had taught them. Mr. Saunders stated that quite remarkable was the work of this Sangha and they did much good for the country. They were in a way unique in the religions of India and some joined the order from sheer weariness of family life, some to escape the punishment they had earned, some perhaps, due to longing for adventure. Mr. Saunders, then, referred to the admission of women into the Sangha.

Dewan Bahadur K. P. Puttanna Chetty who presided said that, the translations which Mr. Saunders read out seemed to him to be similar to those he read in his own religious books. Mr. Chetty said that Buddhism was an off-shoot of Hinduism and the great thoughts contained in Buddhist literature were to be found in the Hindu books. Of course Buddha was a great reformer, an enthusiast and he thought out a new path to himself and worked out towards its end. Before his time there was no monastic life and even the Brahmins took it out from the Buddhists. At one time the whole of India was Buddhist and its complete disappearance was a phenomenon which students of history might do well to unravel.

South India.

Monsoon Causes Damage.

CALCUTTA, June 4.
The advance of the monsoon in the Arabian Sea has caused further squalls. Yesterday, 12 large lighters in the Calcutta roads were driven ashore by the wind and waves. Two of them sank in shallow water and one of these has been brought ashore. All the lighters have been badly damaged, the loss being estimated at about Rs. 10,000.

All-India Weather.

SIMLA, June 4.
The monsoon has given general rain on the coast south of Bombay but has been less active generally in the interior. The depression in the Bay has remained unchanged and produced comparatively little rainfall. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Konkon and Malabar and local in Bengal, Kashmir, Central India, Bombay Deccan, Madras Deccan and north Madras Coast.

The Chief amounts are: Port Blair, Victoria Point and Tavoy 2 inches, Moulmein, Mandalay and Toungoo 1, Shillong 1½, Bangalore 1, Ludhiana ½, Neemuch ¼, Bombay and Cochin 1, Ratnagiri and Karwar 2, Marmaga 1½, Mercara and Raichur 1.

Temperature is high in Baluchistan but nearly normal or below it elsewhere, except in Upper Burma.

FORECAST:—An extension of rain in the Punjab and a decrease in Konkon.

శ్రీ విద్య

ప్రాచీన కాలమునందు మన భరతఖండమునందు జనించిన ప్రతి నారీనణియు విద్యవ్యవస్థించి మహాకీర్తిని గడించెడిది. వారిలో కొందఱి ధ్యానశక్తి కములను రచించి గలిగిన శక్తి యుండెనని మన చరిత్రల వలన విశేష మగుచున్నది. వేదములలోని కొన్ని శ్లోకములను శ్రీ లుంగూడ రచించిన మన పూర్వకాలపు చారిత్రము వలనఁ దెలియుచున్నది. అంతదవ్యయగనే? వెల్లయును నామె రచించిన రామాయణ శైలిని జూచినచో నెవ్వరును అచ్చును వొందక పోరు.

మొట్టమొదట ఆర్యులు సింధు నదీతీరమున వాసము చేసిన కాలమున వారిలో నుహ పత్రిక లుండినటుల మన చేతచరిత్ర ఘోషించుచున్నది. మన భరతఖండమునా నొకప్పుడు మహా పత్రికల కావాసమై విద్యావతుల కునికి పట్టయి యుండెను.

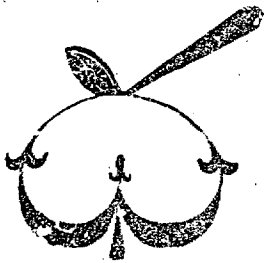
పూర్వకాలమునండియు హిందూసుందరీచులులం కారప్రియులుగా నుండి కర్మభూషణములను, కంఠాభరణములను, ధరించుచుండిరి. వారు నడుముకు బడ్డాణమును, కాళ్లకు కడిమములను ధరించుచు మిగుల నాగరకత గలిగి యుండిరి. నాగరకత యనగా అమూల్య వస్త్రాభరణములను ధరించుట గాదు. మిగుల విద్యావతులుగా నుండి పరిశుద్ధమైన మాటలు పరిశుద్ధమైన నడవడికలు పరిశుద్ధమైన ఆలోచనలు గలిగి యుండుటయే గాని సుందరవతులుగా నుండుట గాదు. శ్రీవిద్య వృద్ధిబొందిన సేగాని చేత మాన్యుత్యదేశ ననుభవించదు. ఏలనన శిశువుపుట్టి నప్పటినుండియు తల్లి దగ్గరనే మిగుల పరిచయముగలిగి యుండును. తల్లి విద్యావతియైనచో శిశు పోషణయం దధిక శ్రద్ధవహించి వారల వృద్ధిలోనికి తీసికొని వచ్చును. ఆమె తన బిడ్డకు మంచి సంకతులను బోధించి జ్ఞాన మలవడజేయును. తన బిడ్డయెప్పుడైనను చుట్టసహవాసముచేసి దుష్ప్రవర్తన లోనికి దిగినచో వానిని కఠినముగా కఠించి సత్ప్రవర్తన లోనికి దీసికొని వచ్చును. ఆమె వాని విద్యయం దధిక శ్రద్ధ వహించి వానిని విద్యావంతునిగాఁ జేయును.

అట్టిమాత గర్భమునం దుద్భవించిన బాలుడు పెద్ద పెరిగినప్పుడు సత్ప్రవర్తన గలవాడను, విద్యావంతుడను కాగలడు. బాల్యమునందు సుశిక్షితలుగానివారు కొలది కాలము లోనే దుర్మార్గులై చెడిపోవును. విద్యావతియగు యువతిచే పోషింపబడిన శిశువుకును, విద్యా హీనుడుగు వారిచే పోషింపబడిన శిశువుకును చాల వ్యత్యాసముండును. కనుక మనము శ్రీవిద్యను గుఱించి మిగుల శ్రద్ధవహించి మన బాలికలను పాఠశాలల కంకి విద్యావతులుగా జేయుట మనవిధి. అట్లు జేయుని యెడల అవిప్రుదాయకము.

శ్రీవిద్యావతిగా నుండినచో ఆమె తన భర్త కి నేక విధముల సాయము జేయగలదు. ఆమె సదాధర్మ తత్పరయై యుండును. తన జీవితకాలములో నెప్పుడైనను తన కాంతు నొక్క పరమవాక్యమైన నాడియుండదు. ఒక్క కాంతు నననేల ఆమె నెద్దలను మిగుల గౌరవించును, పిన్నలను దయతో నాదరించును. ఆమె పలుకు తెచ్చును సుశయలుగానే యుండును. మన చేతము అనయాల దాంపత్యమునకు కలవైనది. వరకుల్ల కన్యా శుల్కము తెక్కుడైనది. నేయి మాప్రము, లిచ్చెద మన డెబ్బని వశ్యముల ప్రాయునిగూడ నైదువత్సరముల యాడుగల బాలిక నిచ్చి నెండ్లి కుమారుని గావించెదరు. అందు చేతనే మనబాలిక లరాశిద్వీ దంష్ట్రాకరాశియగు నైశక్యమును రక్కసివాత బడుచున్నవారు. మన చేతమందు పదివత్సరముల ప్రాయము గల వితంతువులనేకు లున్నారు. పదు నారువత్సరముల ప్రాయముగల విద్యావతియగు శ్రీ తన జనని జనకు లెంత హాసముజేసినను డెబ్బదిసంవత్సరముల యాడుగల వృద్ధుని పొణిగూణము గావించుకొన నిచ్చగించునా? అనుమాల దాంపత్య మెప్పుడు కరతైనచో అప్పుడే దంపతులకు సౌఖ్యమును కలవగును. వారికి పరస్పర విరోధములు ప్రాప్తించి నీవరుగు దుష్ప్రతి నకలంబించెదరు. వారినిహితముత మిత్ర బాంధవులును గోయుదురు. ఇటుగ పాముగా వా రసహ్యపడెదరు. కులమువాంలు వెలికి ద్రోయుదురు. ఇట్టి యవస్థ ననుభవించి తుట్టుకుదకు. గలితేక నెరరి పంచనో బడియుండి మిగుల దుఃఖముతో ప్రాణములను విడువవలసి వచ్చును. మనబాలికలు విద్యావతులైనచో నిట్టి కష్టములను దూరముగా దొలగ ద్రోసికొన గలరు. పూర్వాచార పరాయణులు కొందరు మన బాలికలకు విద్య నేర్పించునూడ

దయలు అట్లు నేర్పించినచో లిమ భక్తలకు ఎదురుతిరుగుదురనియు వాదించెదరు. మన మట్లేన్నటికిని దలంచనూడదు. మనచేతము వృద్ధి బొందవలయునన్న శ్రీవిద్యావ్యాపకము ఎక్కువ గావలయును. అట్టివిద్యలేమిం చేసి మన చేతమందు వృద్ధిచార వృత్తి మిక్కుటముగా వ్యాపించినది. మచ్చుచుండులు మంత్రతంత్రము లభివృద్ధి నొందుచున్నవి. ఇప్పుడు మన దొరతనమువారు శ్రీ విద్యాలయములను స్థాపించి వారి విద్యనుగురించి అధిక శ్రద్ధ దీసికొనుచున్నారు. అందువలన శ్రీ విద్య కొంచెంభివృద్ధిలోనికి వచ్చినది. ఇట్టి శ్రీవిద్యాలయములు పట్టణములయందు గలవుగాని పల్లెలయందు దొక్కటియు గానియుండులేదు. కాబట్టి ప్రతిగ్రామమునందును బాలికా పాఠశాలలు స్థాపించి వీరి యజ్ఞాన తిమిరసంహార మొనరించవలెను. మన బాలిక విద్యావిహీనతజూచి మన యాంధ్రమాత నయనాంతర్గతభావముధారాకలిత క పోల యు గ శ య గు చున్నది.

ధర్మయోగము!

బంగారు

లో కులదూగునట్టి తెనుగు హిందూ లా, పీల్కోడు-ఈ గ్రంథములనుగూర్చి చేయబడినూన్న ధర్మయోగము చదివి తెలిసికొని యంతవరకు తెప్పించుకొనినాడు వెంటనే తెప్పించుకొనండి! ఎవరో ప్రభులు నిలబడవు. నెలదినులు మాత్రమే ధర్మయోగము అనుబంధము నుండును.

ఇండియన్ పీనల్ కోడు

క్రొత్తకూర్పు-2014 పీనల్ సంపూర్ణ గ్రంథము. కాలికోడెండు. పోస్టల్ నంబర్, యా. 4-8-0. కాగితములకల హెచ్చి చిక్కులు తటస్థించినను, వైవాహికమునకుల గ్రంథము అచ్చు ముగించితిమి. సామాన్యస్థితిమంతులకు ఈ నెలొభవకరకు పోస్టుఖర్చు నంబర్, యా. 2-4-0.

తెనుగు హిందూ లా

మంచి అచ్చు-మంచి కాగితములు-కాలికోడెండు. వెల 6 రూ. పోస్ట్ నంబర్, యా. 6-8.

హైకోర్టు తీర్పులు, సీమీకాన్సిలు తీర్పులు, ధర్మకాస్త్రములు మున్నగు మూల ప్రమాణములు గల సంపూర్ణ గ్రంథము. ప్రతి హిందూ కుటుంబములో ఉండవలసినది. 20 రూ. లోపు జీతముగల మననలు కరణములు రిజిస్ట్రార్లు మాన్యుమొదలగు వారికి పీ. పి ఖర్చు నంబర్, యా. 3-8-0.

కథారత్నావళి

640 పేజీలు-చక్కని వైబు-కాలికోడెండు.

వెల. రూ. 1-4-0 పోస్ట్ 4 అణాలు.

చిత్రనిబిత్తి నీతియుక్తి చతుర్తార హాస్యరస ప్రధానములగు 180 కథలు. నృదుడుపురతెలి. అనేకజేల ప్రభులు విక్రయమైనవి.

శతక రత్నావళి

560 పేజీలు-చక్కని వైబు-కాలికోడెండు.

వెల. రూ. 1-4-0 పోస్ట్ 4 అణాలు.

అనేకశతకము లిమిడియున్నవి. 2000 చదవర్చుములు కలవు అనేకజేల విక్రయము.

స్వరణానందము

వెల 6 అణాలు. పోస్ట్ 2 అణాలు.

హరిభజనకీర్తనలు, భజనగోవింద శ్లోకములు, వివిధ కవితలుగు తెనుగులోహరాలు, శ్రీరామరగడ, నారాయణరగడ, గోవిందరగడ, వగైరా 10 భాగములు కలవు. పదిజేల వరహాళి చేయును.

విక్టోరియా డిపో,

వైలాపురు, మద్రాసు.

బొంబాయి నారి మిణిము: మే 31 వ తేదీ వరకుపురమున కు తర దిక్కునకున్న యొకటోటా నాంకి బంధువులకు నొక ప్రభుత్వమును కన న్య గాని మనకు నొక మండగా, ఆ స్వాత్తుగా పిడుగుపడి చనిపోయెను. ఆ పోటా నాంకి జనాక ప్రాంతము గడ్డిప్రభుత్వమును సురక్షితునా చేమియు హాని:లుగలేకని పురజులు చెప్పకొనచున్నారు.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-5 0-6-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానుచు, దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలవు.

శుభకాంక్షలు దిపో, 7, లంబాకెట్టిది మదరాసు.

అమృతాంజనం దిపో, బొంబాయి.

A Great Man's Death.

BOMBAY, June 5.

Mr. Cawaji Edulji Khambhata, who is known as the maker of Port Canning having successfully reclaimed a large tract of land in Sunderbuns from malarial waste into a smiling agricultural soil bringing fat dividend to shareholders of the joint-stock zemindari concern known as the Port Canning Land Investment Company, died on Friday last at the ripe age of 87. Mr. Khambhata was one of those brilliant scholars Elphinstope College produced in pre-university days, being only five years younger than Dr. Dadabhai Naroji. Along with his better known contemporaries Mr. Khambhata also rendered valuable service for the welfare of his countrymen in a most unobtrusive and unostentatious way and died in retirement almost forgotten by the present generation of citizens of Bombay. In early days of journalism when the "Bombay Times" was under the editorship of Mr. Robert Knight, Mr. Khambhata's English articles in the "East Ghat" on various subjects won his earliest spurs in Indian journalism then in its infancy. During the troubles and excited times of 1857 the deceased began his commercial career under a wealthy Parsi firm trading with China, known as Ruttonji Edulji Bottlewala and Co. which came to grief in an aftermath of frantic speculation of 1864-65, being sent to Hongkong in 1859 as the manager of the firm's branch there, 1879 he was sent to report on the future prospects of Port Canning settlement to the director of the Port Canning Land and Investment Company. This company was started in Bombay along with the Bengal credit Mobiliser to reclaim the Sunderbuns and to convert them into a big colony.

BRIEF TELEGRAMS.

Lieutenant Rama Jodha Jung is appointed Honorary Indian Aide-de-Camp to the Viceroy.

It is announced that the Alliance Bank of Simla has purchased the Delhi and London Bank, Ltd.

The steamer "Arabia", which left London on the 19th ultimo and has on board the mails of the 25th ultimo, arrived at Port Said on Friday afternoon, the 2nd instant.

The "Mooltan" which connected with the "Salsette" which left Bombay on the 9th ultimo, arrived at London on Friday afternoon, the 2nd instant—all well.

A few nights ago, thieves managed to break into a Syrian Christian Church in Thiruvella, Travancore, and to get away with gold ornaments, vessels and other Church property of the estimated value of about Rs 50,000.

The following are appointed Honorary Assistant Surgeons to the Viceroy: Rao Sahib U. Rama Rao (Madras), Babu Satish Chandra, De. (Bengal), Mr. Isa Charai (Burma), Babu Lakshmi Narain Chaudhuri (Central Provinces).

The Chief Court of Mysore opened to-day after the summer recess and Sir Leslie Miller, Chief Justice and Mir Hanzli Husein, the newly appointed, Judge took their seats and disposed of a number of appeals.

Great increase was noticed at the auction sale to-day of the right to sell country liquor in shops in Civil and Military Station, Bangalore. There are twelve shops in the station and auction was conducted by Mr. F. E. Cunningham Acting Collector. The sums realised for the period of one year from 1st July 1916 is Rs. 2,02,900 against Rs. 96,300 last year.

Weather Report.

SIMLA, June 4.

The monsoon rainfall has been general and heavy on the west Coast, South of Bombay, but has not occurred north. The depression in the Bay now close to Arakal coast, will probably move in some northerly direction. The rain in Burma has been moderately heavy and general and a few falls have occurred in the Central Provinces, North Hyderabad and East Punjab.

The principal amounts are:—Port Blair 2 inches, Tavoy and Moulmein 1, Akyab Mandalay and Myitkyine 1½, Bhamo 4, Mibu and Monywa 2, Chand, Marmagharwar, Mangalore, Calicut and Mercara 3 and Ratnagiri 2.

The temperature is high in Assam and Baluchistan but low in the central parts of the country.

FORECAST:—Increase of rain in southeast Bengal.

II

1

బాటసారుల తిప్పణులు.

[illegible]

బండిమీద పోలవరపు బిక్క ప్రసవకాలమునా దారి
లోనున్న మాడు కాలు రెండిపోవుట చేత పోలవరపు దారిలో
ఒకటి రెండు పట్టులందు ట చేత కాలుముగ్గున,
చెలుపులుగాని లే:పోవుటచేతను బడగొట్టి రాత్రి పది గం
టలకు స్వప్నహితేమంట యింటికి చేరుచున్నాడు. ఈ శ్రమల
వల్లటికి లోనై ప్రాణములు విడిచి, 1938 వ సంవత్సరమునా
మట్టుపట్ల గ్రామములవారందరేకమై బోర్డునుమాడకు అర్హి
లను యిచ్చియున్నారు. ఈ ప్రజలకష్టమును చూచి దయా
చుముడకు అవకమెత్తుకుని కృపలన 1932 వ సంవత్సర
మున రాజమండ్రియండి తీరాన గలవారకు రోడ్డుకు వేయి
లకు బోర్డునుగ క్లాంకు చేయించియున్నారు. కాని దానిని
కుంచి యిప్పటికనుకను శ్రద్ధుక్రమమునా వా లొక్కరును
గానిరారు ప్రజలహితానికి దైకపనులగు ప్రభుత్వమువారు
మీదిసూక్ష్మ తగిన క్రద్ధహంపి జరపి ప్రజలకష్టములను
తీర్చుకు తొలగించుట గాక ! ఒకబాబుసారి,

ఒక బాటసారి,

[illegible]

తేనాలిలాలూకా - పోరునాటికి విచ్చు పము.

తెనాలి తాలూకాలోని గ్రామములలో నొకటియగు
సంగం చార్లమూడి జనసంఖ్యకుండు మిక్కిలి తీవ్రభూమి
కాదు. మా గ్రామమున నుమాన 8000 జనముండును. చక్ర
కోవడిగన బాల బాలికలు రమ్యమి. 600లకు మించియుండును
నుమాన 10, 15 సంవత్సరముల నుండియు నిచట గ్రాంటు
స్కూళ్లు పనిచేయుచున్నవి. ప్రస్తుతము 4 గ్రాంటు స్కూళ్లు
కలవు, 2 ప్రైవేటు పాఠశాలలున్నవి. పత్రి సంవత్సరము
లోద్భవించు గ్రామ పాఠశాలలకు రమ్యమి ను 250 0-0-0
గ్రాంటు నిర్మిస్తున్నాడు. పాఠశాల నిర్మింపుకును నిర్మింపబడి
గ్రాంటు నిర్మిస్తున్నాడు, గ్రామమున తక్కువరేతుండే పాఠ
శాలలుండినను చాలామంది బాలికలకు విద్యాభ్యాసము కలుగుట
లేదు. దీనికి కారణము లేకపోలేదు. గ్రామమున కొక్కటే
పాఠశాలయుండునో బాలురకు పాఠ్యాదులు చెప్పేట భక్తి
శ్రీధర్లు కలుగుటకు సామాన్యమందు. అట్టిగతిగా గ్రామమున
తెప్పకుగలుగుకో చెప్పరాలదు. ఇప్పుడు, ఇంటిక
పాఠశాలనిధిగో పాఠశాల బాలురకు స్వేచ్ఛాభివృద్ధి (ప్ర
లుపున్నది. అదికోర్కొన్నచావు, మరొకటిలో కొన్నాళ్లు
జూరవోరు కొంతకాలము. అది కీనికి పొగుడుగానే
వీరకాలమంతయు వినియోగపడుచున్నది. బాలబాలికల కిందు
కలన చదువా? కూర్చుంటున్నప్పుడు ముఖ్యధ్యయనుకు
పాఠ్యాదులకు తేరకరదు. ఇంతకు తెప్పకురేమి ముగిస్తున్నది.

మా గానీశవంశము ౧౦ వ ముద్రా చూడండి
 యభావ నశ్యకించువాడు కలరు. పిదప మాద కనుగొనెడి
 గూర్పుండి మహాధ్యాముల విత్తానుపాదము కల్పింపగలరా
 గాని వానికి చదువు సకాశిస్తుండులేదు. ఇప్పుడు పాతశాల
 బుట్టును మానన బిడ్డ వానియర టులు మా గా) కి యును పూర్తిగా
 వాముగొనలేదు. విద్య చేస్తున్నందున గలగు పురుషులైన
 ము చెప్పువారిందు కొంతకుడిసి చెప్పెటకొంతయు పొతక
 నున్నది. దీనికి కారణము విద్యాభివృద్ధి కుదురి చుండునప్పుడు
 యు జననరించుపాతశాలలు లేవందుచున్నవి. మా గా) కి యు
 గ్రంథశాలిండా గాములు మాద రెండు కలవు. అందుల కొం
 తనలును సమయోచితముగ బదిలే యుచున్నవి. ఎల్లప్పుడు
 గా) కు యున కంతటికి నొక్కటే పాతశాల యేర్పడినగాని పిల్ల
 లను విద్యయందభిరచి గలగరు.

ఇందుకు గాను మా గ్రామ పంచాయతీ పాఠశాల ప్రభుత్వ
ముచారణి స్థాపించుట దేనికీ దృఢముగాను బంధనమును మొర
పెట్టుకొనునాగియు, దాని నాలకించునాకే ప్రయత్నించి, ఇట్లుండ
ప్రస్తుతపుమాతాబాకా కమిటీయందు మా గ్రామమునకు వచ్చి
సత్పుత్రుల వారితో మా యిక్కట్లను విన్నవించుకొనగా వారు
గ్రంథాగారమును కట్టించి మును తమ ముఖ్య పాఠమును
చాచి నీరి. పాఠశాల నిర్వహణమై మును పొందుపరచిన వాత్య
ముల సారాంశ మా వివర వాచి మును వచ్చును.

“ఈ గాగ్రియమున ప్రైవేటు హతకాలున్నను పరీక్షకు
మునాది యధికారమునుబడి యొక్కటియు లేకపోవుటలూలము.
గాగ్రియమునకు చెట్టుపట్టి ఆకుపైల్లరారు గాగ్రియములలో
నెక్కడ వెళ్లకూతలాలలకేవు. అందుచే నిద్రకు నొక లోయను
నెకండరీహూలు స్థాపించుటకు వీలున్నది. గగ్రింహా నారసాం
ఫిలలు తరువోజుత్తుములుజేసి దీని నెఱవేర్తురు గాక—”
ఇట్లుచాగ్రిసినవారు చనిన పిదప నెన్నడు దీనియొక యాలోచింప
రైరి. పరీక్షకుమునాది కర్ణిలంపింపవో నెంతయో సామ్యుర్య
మనెదడను. భయముచేతనే దీని ప్రజుత్తుముచేయకావలెను.
యోచింపగా దీని కిక్కడు చాలసామ్యుత్తో యలెదని యూ
హించుచున్నాడు. ఏదాడుగయిల్ల నీకిదిని పరిహారంభింప
వచ్చును. తరువాత బానిరసంఖ్యనుబట్టియు స్థితిగతులనుబట్టి
యు చూచు చూచు గృహంబిరాక్షాణ మెన్నప్పడును. పరితన
త్వగము వ్యయముచేయు గాగ్రియసామ్యు దీనికి వినియోగింప
వచ్చును. కొలదికాలము సామ్యుర్యల నిర్భూర్తియును. అందు
వలన పరీక్షకుము న్యాయక దక్షుల బోధనలకు మామనని
ప్రకారము మా గాగ్రియమునొక లోయను నెకండరీహూలు
స్థాపింపవలసినదిగా పోర్తిండుచున్నాను. దీని వివరములయ
ని ద్వాకాభివాదనకుడ యోచించి మావీర గాగ్రియములకు
మేలొంగుతురు గాక యని కోరుచున్నాను.

కావ్య భావము.

వృత్తాంత లేఖలు

అకువీడువార్త

మే 24 వ తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు పులకర్తి వేంకన్నగారి ధర్మశ్రీ మందిరము బండికి వాస్తవ్యుడు నల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎల్. టి. గారి యాధిపత్యముక్రింద, నొక సభ జరిగింది. 50 మంది సభ సలంకరించిరి.

ఇక్కడ స్థాపించిన మున్ను పరపతి సంఘముయొక్క యువ యోగమును, దాని సభ్యుల చేయవలసిన కృషిని గురించి యాను, నల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారు కార్య కూరి సలంకరించు పంతులుగారు ఉపసాహించిరి.

తిరువాతి, యిక్కడ స్వయంకృషిచే, వేదాంతం శేషయ్యగారు నెలకొల్పిన, తొలుతు నెకండరీ పాఠశాలాభివృద్ధికి కోడ్డపలసిన మార్గములనుగురించి, ఆగ్రాసవాధిపతి బోధించి, తన కృతజ్ఞతను శేషయ్యగారికి తెలిపిరి.

మఱియు, నిక్కడి విద్యావిచారణ సంఘమున వృద్ధి చేయవలసినదని హెచ్చరించి విద్యాభివృద్ధికి గావలసిన ధన సాహాయమును గురించి తొందరపరము జరిగిన తీర్మానములను మఱిత బలపరచిరి. విద్యాభివృద్ధికి సంబంధించిన కృషి యెడలెక జరిగి తీరవలయును.

యన వేళములాని హిందూ జేసాయముల దుర్గితిని గురించియు, దాని పరిపాలనా విధానము, చక్కపరచుటకు కావలసిన కట్టుదిట్టములను గురించియు, దాని విషయమై నిదియ కోర్టులలో చేయవలసిన చర్యకు గురించియు, తద్వారా యిత విషయక విద్యా వ్యాప్తిని గురించియు, పునీదెట్లు విఫలముగా నుకన్యసిందిరి. — ఒక విలేఖరుడు.

నెల్లూరు వార్తలు.

(ఒక విలేఖరునివద్దనుండి.)

కాలమానము.

నెల్లూరు జూను 8-10-00 అతి తీవ్రముగ నున్నది. మొన్నటిదిను కొంచెము చిరునవ్వు కడినది. చిరునవ్వు కడినది మొదలు వడమటిగాలి పొర్రుకొనెను.

పురపాలకుల సభ.

కొల్లాయిలనుండి నీరు ఉదయము 5 గంటలకు మొదలు 11 గంటలవరకు సాయంత్రము 3 1/2 గంటలకు మొదలు 7 గంటలవరకు ముక్తిమే వచ్చుచున్నది. సుధావన్నయ 11 గంటలకు మొదలు 3 1/2 గంటలవరకు నీరురానందులకు జరుగకు చాల ఇబ్బందిగన్నది కనుక మా పాలకుల సభయందు ఎండ కాలమునను సుధావన్న సమయమున నీరు వచ్చుట చేయబోతుంటు.

రయిల్వే ప్రేమ.

మా రయిల్వే ప్రేమను విషయమై వెక్కువర్యాయములు జరిగింపు వాగిసినను కూడ నిరర్థక మయినది. రయిల్వే శాఖవారు కొంచెముయినను వానిని గమనించినట్లు తోచదు. ఎండకాలమున సుధావన్నయ పండ్లెందు గంటలకు జరులు కూర్చుంటుటకు సమయలేక పడు ఇబ్బందులు వచ్చునాటి తము. మా పురమునకు ఇప్పుడున్న ప్రేమను చాలదు. మా ప్రేమను వలన మాకంపెనీవాకి బోలెడుసొమ్ము వచ్చుచున్నది. కంపెనీవా రిప్పుడున్న ప్రేమనే చాలానది యనుకొనుచున్నారని కాబోలు. ఇది ఇట్లుండ “కరువులో అధికమానవుట్లు” ప్రేమనులాని యిద్దోరులను వ గ్రామములనుండి రయిలును వచ్చి అయ్య! బండి యెన్నిగంటలకు వచ్చునది అడిగినప్పుడు అది మాపని కాదనెదరు. చెన్నకట్టణమునకు ఛాన్సి ఎంకోని అడిగిన యెడల అది మాపని కాదనెదరు. అయితే ప్రయాణికులకు బండి యెప్పుడు వచ్చునో తెలిసక, చార్జి ఎంకో తెలిసక, ఇక నీరు చేయించుకోవో తెలియదు.

విన్నవము.

ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున మా ప్రతినిధి ము. రా. శ్రీ. కై. పా. శేషాద్రిశర్మగారు దత్తమండలములలో సంచారము చేయుచున్నారని గాన వారిని అదరించి పత్రికకు తగు ప్రోత్సాహము చేయ, దత్తమండల వాసులు ప్రార్థితులు. మేనేజరు

ఆంధ్రపత్రిక.

కమ్యూటాపుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

‘ఆటోమోటో బహు’ (రిజిస్టర్)

ఆటోమోటో. స్పింట్ కలిపినది కాదు. సుగంధపుష్పముల రసము. నాలుగు బిందువులు చేతిగుడ్డపై వేసికొనినచో ఎంత మనోహరముగ నో యుండును. జేతనాలిలయును నందునతే నానందము గలిగించగలదు.

వెల విన్న సీసా 1-8	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్ద సీసా ,,	...	2-0-0
సుగంధ కార్డు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలువజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15 క జామామసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:— మొహతా పురుషోత్తం మూర్తి

126

నెం 29, నైజాంబాగ్ రోడ్, భూపాలగిరినగరం, మదరాసు.

తేలుమందు:— తేలుకాటువలన అపాయములేదు. గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించుచు బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుల ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదగునటులు చేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-8 అ.

అమృతాంజనము డిప్, 6 వ నెంబర, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జ్ టౌన్, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియనునాటకము

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.

8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

1, తంబుశెట్టివీధి,

మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదుపుటకు, వాటిని బాగుచేయుటకు తరీఫీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులనో అది చెడి జోయినపుడు స్వల్పముగాజేయు రిపేరులను యియ్యవలయు. ఇట్లు అభ్యాసపురస్కరముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించుటకు మోటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిచ్చించి వంతుడును, ముందుకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి కొనుగొను జాత్ర వెల 16 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొకంకబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఆపూర్వమైన గంధములు

1. త్రివర్ణప్రదీపిక:—టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ సమన్వితం, అరవముండి తెలుగులోకి భాషాంత రీకరింపబడింది. ధర్మకాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:—అర్థకాండ, మన పూర్వలకు రాజకీయవిషయములందు గల ప్రభావమును దీ:వలన నెఱుంగవచ్చును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:—వచనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:—,, 0-12-0
5. సనత్కుజాతి శాస్త్రము:—శంకర భాష్యాంధ్ర టీకా తాత్పర్య సమన్వితము 0-12-0
6. సంస్కృతభారతము:—ఆంధ్రాక్షరములు 18 శ్లోకములు, విరుద్ధమైన ప్రతి 18-0-0

నిత్య కర్మాప్రకాశి అతిగంధములు, తొట్టివైద్యగ్రంథములు, అది శంకరాచార్య, గాయత్రి మున్నగు పటములు మా దగ్గర లభించును.

వలయువారు:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసి.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయువలెనన్న “ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామ్రోజిమన్”ను యువయోగింపవలయును దానినువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుక్కు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆపమునున్న గొట్టములనున్న త్రుక్కు పట్టకుండగను శుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామ్రోజిమన్ యువయోగించినచో సువత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ. 25-0-0
ది రిలయన్సు పొండింగ్ అందు 389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తపాలపెట్టె నెం 553 రూ. మదరాసు
(వై కామ్రోజిమన్ గోతుకప్పుకు ఈ శీర్షిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

శ్రీ శ్రీ శేషులైన నోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. భర్తులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,

పొద్దుబాట్ల నెం 212, మదరాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, బాలెంతోగములు వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యువయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియమగుటచేతను, వర్తన సమయము లందుదొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయింట్ల కస్తూరియిండికొనదార్గము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతాపునంతి కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొకసారి పరీక్షించినవిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోయి రూ. 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదివచ్చికాన లేక జిన్న

తులం 1-కి రూ. 3-4-0

గోశోజనము తులం 1-కి రూ. 7-0-0
రసభస్మము తులం 1-కి రూ. 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు 2-0-0

ఆమృతాంజనం డిప్, 6 తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: బహుశా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అంతర్జాతీయ రక్తమయజల జలమయజలమయజల కంటిమయజల మయ. మయమయ, మయమయ, గండమయమయ
జలమయ, సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా.

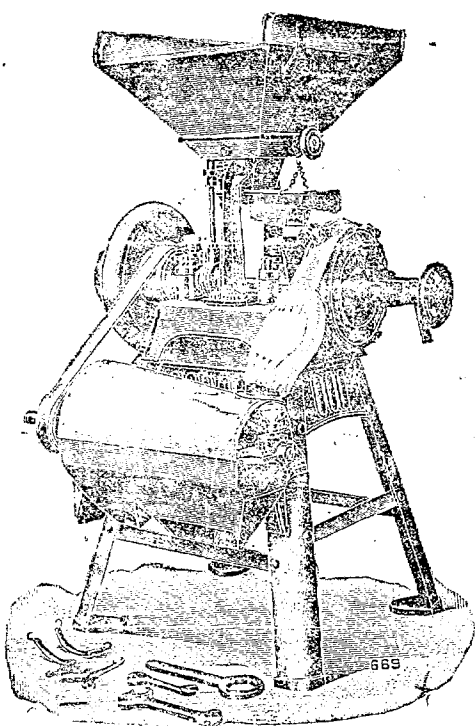
మిక్సిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

వనోపధిసారసపరిల్లా మయ మయమయ మయమయమయ, సహితమైన మయమయమయ అంతర్జాతీయ రక్తమయజల
జలమయ, సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా, మయమయమయ కావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా రక్తమయ
జలమయ, సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా, 16 శావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా 4 బోర్డుల బుద్ధిమయ అయమయ.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంతుని, 16 శావంతుని, 4 బోర్డుల బుద్ధిమయ అయమయ.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

వప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు 3 గుట్టముల శక్తితో భారీగా పని
చేయును. శనిగలు, కందులు, వగైరావస్తువులును గోధు
ములు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను
మిక్సిలి మయమయ పిండిగాను ఒక వర్షాయములోనే
తయారుచేయును. ఫ్యాక్టరీల వానికి సహకారి వ్యాపార
ముగ బహు లాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము
చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబ్బన్ కూర్చి కిరస్నాయిల్ యంజనము (8½ గుట్టములు
మొదలు 60 గుట్టముల వరకు) గ్యాసు యంజనము, పెట్రో
ల్యూముల సంపుట, డాకింగుపుట, చేతితో చుంచుగడ్డ చేయు
యంత్రములు. (గంటకు 6 పురులు) ఎండుబచ్చికరిక గ్యాసు
యంజనము వగైరా లభియించు బొగ్గుచేయు యంత్రము, మొదలైన
ఫ్యాక్టరీలకు కావలయు సమస్తసామానులు గూడ మార్కెట్లో వుండును.
తప్పింపు మాకు వ్రాసి తెలిపింపుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,
ఇంటిన్, మెషిన్ మిల్లస్, వర్కసు,
4, శంభుదాసు వీధి, హైదరాబాద్.

మీ కవనరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనచో కరగి పోత
పోయినట్లుగాని పనులనుగూర్చియు, ఉమ్మ, ఇనుప
వాసములు వంపులు వంపులుగ వంచ బడిన
చేతులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కట్టములు
ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గూర్చి
చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి
సందర్భముల సలహా నాలోచించవలసినది. వీరు
సామానులను మిక్సిలి తక్కువ నెలల కిచ్చుటచే
కోరినంతనే వారిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను
గొప్ప చేరువైనవారు.

దిలాసము:—

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ

సోలే ఇండియా ఇంజనీరింగ్ లిమిటెడ్
తపాలవెట్ల నెం 553 రు.

389

మదరాసు.

(వై కామ్రాజ్ గోరగల్లు ఈ ఆంగ్లిక
చేతగూడ సహకార గోరగల్లు కు.)

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ భాగం చివరి వెలువడినది.

(గంభీర:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

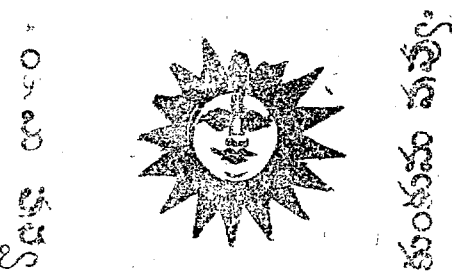
శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములో
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాసి
బడును. చందావద్దతి ఆరుసంచిలకు రు. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. డి. గా పంపుము

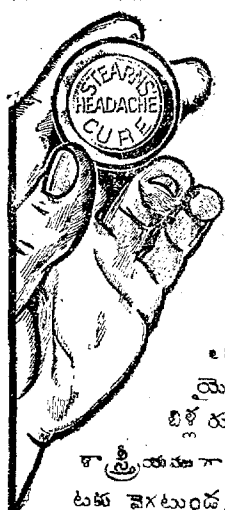
అందుకాదు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(11) 145, కాళిదాసు, వదిరాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వుమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరుకును. కొనువారు మార్కెట్
మీదకు గమనింపుడు. కరస్పాంజెస్టు జియటలవడి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మంబి, బొంబాయి.

నరన్న

తలనొప్పినుందు

నుకయోగించి

తలనొప్పి మాన్వకొనుడు

పాకు

ఇది తలనొప్పికి వార్షికచికిత్స
కును చాల మంచి మందు. యాధి
యోగి. గుచితనిది. మాటు పెట్టబడి
లిల్ల రూపముతో నుండును.

కాశ్మీరుగా తయారు చేయబడినది. దీనిని తిన
టకు వెంటుండదు. చాలావరకులముగా నుండును.

ఈ మందు మందులంగల్లలోను బజారుల
లోను స్టాంపులలోను దొరుకును.

తలనొప్పి వచ్చినపుడెల్ల నుకయోగించుడు.

“ఆనంద” గ్రాంథముల, తృతీయకుసుము.

(శ్రీమదాంధ్ర) మహాభారతము వచనము.

ఎట్లను:—“భారత: గ్రంథము కడ:” అన్నట్లు ఇదియు
వచనములు జగద్విశేషము. వేదమత్యు మేకాదు. వేద వచన
ములకంటె సభి: మైనది. ఇది యిందొకసారి: సకలకాశ్మ
నర్వప్యము. రాజో త్తముల యాదా త్తవర్ణియమును, మహ
న్నల మహా త్త్య విశేషములు, కృష్ణు: పరమహంసభగైతర
ములును నిండుగలవు. ఇంతే గాక యిందు వర్ణియధర్మములు
న, ప్రకృతి నిర్మితధర్మములు, స్వామిధర్మత్యరములును
ఆధర్మములును అన్నియు నిండుగలవు. సాంఖ్యము యోగము
వ్యాకర్మము మొదలగు సమస్త ధర్మములును గలవు. సమస్త
పురుషార్థముల స్వరూపమును దత్తత్యాధర్మములు గలవు.
ఇందలి యవంతర:ధర్మా ఇన్నియన్ని యిది చెప్పవలసికాదు.

పటములు చేర్చింపబడి యున్నది.

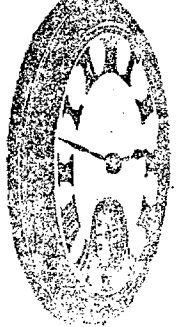
కాశ్యతిపు చందాదారులకు తపాలభుజ్యము సహా నెల		
మొదటిసంపుట	ఆదికర్వము	1-4-0
రెండవసంపుట	”	1-4-0
మూడవసంపుట	” సంపూర్ణము	1-8-0
నాలుగవసంపుట	సభాభర్వము	1-8-0
అయిదవ సంపుట	కాశ్మీర్యము ప్రథమభాగం	1-4-0

ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,

ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు

DIRECT IMPORTERS.

అనేక వి. పి. కంపెనీలవారు హామ్య
ధరలను ప్రకటించియున్న యీ దిగువ
వివరించిన శీలుగడియారములు మిక్కిలి

- రిక్కున ధరలకు విక్రయింపబడును.
- 1 సిప్టం రాస్కాపు రు. 1-14-0
 - 2 బెనలీమరు 2-4-0
 - 3 డిటా గన్ లైమ్ 2-8-0
 - 4 రైల్వే రెగ్యులేటరు 2-10-0
 - 5 మనికెట్టు చిన్నగడియారం
తోటలో సహా 4-2-0
 - 6 డిటా వెండిది 6-0-0

అడ్రస్:— గాతా అండు కో

6, రత్న బహురంగ్, మద్రాసు

1:0 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అకోగ్యమును శాస్త్రోనుభవమును సొండుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అకోగ్యమార్గమును కలగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపఱచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యు మేమే భరించుట వలెను. వెంటనే వ్రాసియుడు.

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,

అకోగ్యగ్రహజ్ఞాపథాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288

24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు

మోటారురోడ్డు బోర్డు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, సదుపరిధానము
ను, పోధనాభ్యాసముల గలపనులును. ప్రత్యేక గమనిక:—
కాకునూరికి బ్యాంకులకు ఉచితముగ వసతియు, భోజనాదికములు
న ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రథమమున క్లాసు ప్రారంభ
తయగును. తయారైన వైశాఖరికి శిష్యాత్వము చేయబడును. వ్యయ
కంభ్యయే దీనికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.